

Utlåtande 2004:93 RIII (Dnr 309-557/2004)

Förslag till ny modell för fördelning av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet

Kommunstyrelsen överlämnar ärendet till kommunfullmäktige utan eget ställningstagande.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog anför följande.

Ärendet

Utrednings- och statistikkontoret har på uppdrag av stadsledningskontoret utarbetat ett förslag till ny modell för fördelning av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet (tidigare också benämnt fysisk verksamhet). Förslaget förutses sändas till berörda nämnder på remiss.

Förslaget avser dels budgeterade intäkter (21,9 mnkr i 2004 års budget), dels budgeterade kostnader (341,3 mnkr i 2004 års budget) för stadsdelarnas stadsmiljöverksamhet. För intäkterna föreslås ingen förändring utan budgetering kommer även fortsättningsvis att ske enligt nuvarande princip baserat på historiska utfall.

Förslaget avseende budgeterade kostnader har som utgångspunkt *dels* åtta ställda krav på modellen, *dels* att verksamhetsansvaret i fråga huvudsakligen avser skötsel av mark med tillhör, *dels* att inga standardskillnader mellan stadsdelarna skall byggas in i modellen.

Förslaget baseras på tre typer av data: (1) arealer, (2) befolkning och (3) stadsplanering. Tre verksamhetsgrenar – (1) gatuskötsel, (2) grönområdeskötsel och (3) övrig stadsmiljö – beräknas var för sig för att i enlighet med

ställda krav kunna beakta bland annat förändrad markanvändning. Dessa verksamhetsgrenar viktas med tidigare års kostnader för staden.

Med hänsyn till att det kan kosta olika mycket i olika områden att upprätthålla en likvärdig/genomsnittlig standard på grund av förhållanden som stadsdelsnämnderna inte råder över, utnyttjas i modellen standardiserade korrektiv för gator (komplikationer till följd av tät bebyggelse och skräp) och för parker (slitage och skräp). Dessutom beaktas att naturmark är skötselmässigt billigare än parker.

En särskild uppräkningsfaktor utnyttjas för gatumarken i stadsdelen Gamla stan i Maria-Gamla stans stadsdelsområde. Motivet är att ingen av de utnyttjade faktorerna är representativ för Gamla stans särskilda förhållanden.

Ett förslag till övergångsregler har dessutom utarbetats eftersom merparten av verksamheten är bunden i avtal. Förändringar måste därför ske på ett sätt som är anpassat till nu gällande avtal.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till gatu- och fastighetsnämnden (GFN), samt till samtliga stadsdelsnämnder (SDN).

GFN tillstyrker förslaget till nya principer, men anser att modellen bör justeras med hänsynstagande till förekommande markytor med markvärme i stadsdelsnämndsområdena.

Bromma SDN delar åsikten att den nuvarande fördelningsmodellen är förlegad och bör omarbetas, men menar att de uppgifter som ligger till grund för förslaget till viss del är missvisande och inte tar tillräcklig hänsyn till de lokala förhållanden som råder i stadsdelen.

Enskede-Årsta SDN är positiv till att en ny och mer rättvis fördelningsmodell tas fram, men menar att den föreslagna modellen inte tillgodoser det grundläggande kravet att invånarna i staden kan förvänta sig en likvärdig standard och kvalitet.

Farsta SDN välkomnar en enhetlig modell då den gamla helt baseras på fördelningen som gjordes i samband med stadsdelsnämndsreformen. Nämnden har dock synpunkter på hur man använder sociotopkartan för att bestämma tätbebyggelse, att man inte tar hänsyn till områdets ålder, budgetering av vinterväghållning och redovisning av intäkter från koloniträdgårdsområden.

Hägerstens SDN anser att huvudinriktningen i det nya förslaget till resursfördelning är bra. Nämnden bedömer dock att det finns tveksamheter kring det underlag som finns för fördelningen samt att faktorn dagbefolkning får för stor vikt. Hägerstens stadsdelsnämnd som idag håller en likvärdig nivå

vikt. Hägerstens stadsdelsnämnd som idag håller en likvärdig nivå som andra ytterstadsstadsdelar skulle med förslaget få sänka standarden avsevärt.

Hässelby-Vällingby SDN anser att modellen ska tillämpas fullt ut redan år 2005. Man påpekar också vissa brister i underlaget.

Katarina-Sofia SDN anser att det behövs en ny fördelningsmodell, men att den nu föreslagna måste omarbetas. Faktorer som över huvudtaget inte medräknats i modellen är hög krogtäthet, stor andel "kvällsbesökare" till krogar, nöjesliv och nattöppna snabbmatsställen, samt många dagbesökare för rekreation och nöjen. Man anser också att den nya stadsdelen i Hammarby sjöstad kräver extraordinära insatser beträffande skötsel och underhåll som måste beaktas inom resursfördelningen.

Kista SDN anser att den föreslagna modellen inte tar hänsyn till att de stadsdelar som planerats med trafikseparering har en stor del gång- och cykelvägar som är lika väsentliga för trafiksystemet som gatumarken i andra stadsdelar. Det har den föreslagna modellen inte tagit hänsyn till då dessa ofta ryms på mark som är planlagd som parkmark.

Kungsholmens SDN anser att resursfördelningen bör vara opåverkbar för stadsdelsnämnderna, samt att staden bör se till hela effekten när resursfördelningssystemen ses över. Nämnden menar också att det behövs ett nytt system för resursfördelningen för stadsmiljöverksamhet, men att effekterna av den föreslagna modellen blir orimligt stora. Man påtalar också att dagbefolkningen bör ges högre vikt, att det bör vara skilda system för inner- och ytterstaden, samt att det nya systemet bör verka fullt ut först i samband med att nämnderna går ur gällande avtal.

Liljeholmens SDN tillstyrker förslaget som man anser är genomarbetat och genomtänkt. Nämnden menar dock att inte tillräcklig hänsyn tagits till de stadsdelar som är kraftigt kuperade och har många trappor.

Maria-Gamla stans SDN välkomnar en ny fördelningsmodell och tillstyrker i stort sett modellen. Nämnden anser dock att olika modeller för inner- och ytterstad hade varit att föredra, samt att antal markupplåtelser hade fått större genomslag men antal detaljplaner och dagbefolkning mindre.

Norrmalms SDN är i huvudsak positiv till föreslagen fördelningsmodell, men menar att City-området fordrar en särskild lösning motsvarande Gamla stans.

Rinkeby SDN anser att förslaget är väl genomarbetat och uppfyller de krav som ställdes på utredningen. Nämnden anser dock att inte tillräcklig hänsyn tas till befolkningssammansättning samt de skalfördelar som större stadsdelar har.

Skarpnäcks SDN stödjer förslaget, men menar att naturreservatsmark bör betraktas som parkmark.

Skärholmens SDN menar att föreslagen modell tar för liten hänsyn till dagbefolkningen och den planerade utvecklingen av området Skärholmen-Kungens kurva.

Spånga-Tensta SDN anser att den föreslagna modellen är kvalitetsmässigt bättre och mer rättvisande än nuvarande system. Nämnden anser dock att den nya modellen bör gälla fullt ut från år 2005.

Älvsjö SDN välkomnar förslaget om ny fördelningsmodell och anser den ändamålsenlig.

Östermalms SDN anser att den föreslagna modellen är rimligare än den nuvarande. Man tror dock att den är ohållbar som fördelningsmodell på sikt eftersom den utgår från en given totalkostnad. Nämnden anser dock att den missar viktiga parametrar som krogtäthet, större evenemang och frekvensen av ärenden rörande markanvändning och alkoholtillstånd. Nämnden föreslår att införandet av det nya systemet skjuts upp ett år för att möjliggöra ytterligare analyser utifrån detta.

Mina synpunkter

Stadsdelarnas ansvar för stadsmiljöverksamhet (tidigare också benämnt fysisk verksamhet) består av följande verksamheter: barmarksrenhållning och vinterväghållning; parkskötsel och underhåll; samt övrig stadsmiljöverksamhet, vilket inkluderar upplåtelser, bygglov och bygganmälningar, Agenda 21-arbete, remissberedning och bevakning av detaljplaner m m i stadsplaneringen. Arbetet med Agenda 21-frågorna i stadsdelsnämnderna finansieras således inom den aktuella fördelningsmodellen. Formerna för den framtida finansieringen av Agenda 21-arbetet ska ses i förhållande till medborgarnas förväntningar. Ett sådant viktigt krav på finansieringen är att den ska kunna ha ett högt förtroende för den offentligt drivna verksamheten är att denna går att förklara och motivera på ett tydligt och klart sätt. Det är då nödvändigt att de fördelningssystem kommunen beslutar om och de konkreta åtgärder som kommunen vidtar framstår som både rationella och rättvisa.

Nuvarande modell för fördelning av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet har inte byggt på enhetliga, objektiva kriterier. Den har också kritiserats för att baseras på avtal med prisnivåer som inte är aktuella och som ingicks vid olika tidpunkter. Det är en fördelningsmodell som varken kan framstå som rationell eller rättvis. Det framgår också av remissvaren att ingen remissinstans anser att den nuvarande modellen är försvarbar.

Människors slitage och nedskräpning i staden är utgångspunkten för den föreslagna modellen. Befolkningstäthet och storlek på dagbefolkning täcker i

huvudsak in detta i modellen. Det är dock viktigt att fortsätta arbetet med att försöka utveckla fördelningsmodellen. Kommunstyrelsen bör därför genomföra fördjupade studier av hur fördelning av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet kan utvecklas genom beaktande av bland annat restaurangtäthet, kommunikationsplatser samt andra fysiska anläggningar som påverkar nedskräpning och slitage.

Det är glädjande att kommunfullmäktige nu får ta ställning till en helt ny fördelningsmodell som har arbetats fram - en fördelningsmodell som bygger på mer objektiva kriterier än den tidigare. Utgångspunkterna har varit att en ny fördelningsmodell ska vara enkel, lättförståelig, rättvisande, baserad på objektiva variabler som den enskilda nämnden inte kan påverka. Dessutom ska den vara adaptiv med avseende på väsentliga förändringar (t ex nyexploateringar), fördelande, inte i sig kostnadsdrivande, tillämplig på alla stadsdelar, samt accepterad.

Det säger sig själv att det är målsättningar som i praktiken är omöjliga att nå fullt ut. Jag anser dock att föreliggande förslag har nått en bra bit på vägen. Av remissvaren framgår att alla remissinstanser kan finna olika exempel där modellen inte fullt ut tar hänsyn till en komplicerad verklighet i alla dess detaljer. Många av dessa synpunkter är, vilket är naturligt, varandra motsägande. Andra är specifika för en viss stadsdelsnämnd, eller del av en stadsdelsnämnd. Alla dessa synpunkter är legitima. Synpunkterna är dessutom relevanta i den meningen att de säger någonting om den verklighet som stadsdelarna har att möta i det dagliga arbetet. Staden kan dock i en fördelningsmodell inte ta hänsyn till alla mindre enskildheter. Då skulle systemet bli ogenomträngligt och inte längre möjligt att förklara. Det skulle inte längre vara enkelt, lättförståeligt, tillämpligt på alla stadsdelar eller klara av att möta väsentliga förändringar. Jag förordar därför att den enkla och tydliga modell som nu föreslagits genomförs. Jag anser också att modellen fortlöpande bör utvärderas. De aktuella statistiska underlagen bör fortlöpande utvecklas i syfte att hålla så god kvalitet som möjligt. Det ger förutsättningar för att resultatet ska blir så rättvist som möjligt, utifrån den modell kommunfullmäktige nu beslutar om. ~~Samman-~~Sammantaget vill jag framhålla att det råder enighet om behovet av en ny fördelningsmodell. Jag anser att behovet av en tydlig och enhetlig modell är mycket stort och att den föreslagna modellen bör genomföras i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. återremittera förslaget
2. därutöver anföras.

Med anledning av den pågående SPO-utredningen samt den översyn som nu genomförs av gatu- och fastighetskontoret bör förändringar av Stockholms stads resursfördelning rörande stadsmiljöverksamheten i stadsdelsnämnderna avvakta. Det är inte ansvarsfullt att förändra gällande resursfördelning samtidigt som frågan om stadsdelsnämnderna överhuvudtaget skall ansvara för den berörda verksamheten inte är avgjord.

Reservation anfördes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Vi lämnar ovanstående ärende utan eget ställningstagande i detta skede.

Kommunstyrelsen överlämnar ärendet till kommunfullmäktige utan eget ställningstagande.

Stockholm den 2 juni 2004

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Jan Valeskog

Jan Hult

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Annika Billström*, *Malte Sigemalm*, *Daniel Suhonen*, *Tomas Rudin* och *Karin Gustafsson* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till borgarrådsberedningens förslag till beslut enligt följande.

1. Förslaget till ny modell för fördelning av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet godkänns.

2. Förslaget till övergångsregler som presenterats i utlåtandet godkänns.
3. Formerna för den framtida finansieringen av Agenda 21 ska ses över i samband med budgetarbetet för år 2005.
4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra fördjupade studier av hur fördelningen av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet kan utvecklas genom beaktande av restaurangtäthet, kommunikationsplatser samt andra fysiska anläggningar som påverkar nedskräpning och slitage.

ÄRENDET

Utrednings- och statistikkontoret har på uppdrag av stadsledningskontoret utarbetat ett förslag till ny modell för fördelning av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet (tidigare också benämnt fysisk verksamhet). Förslaget förutses sändas till berörda nämnder på remiss.

Förslaget avser dels budgeterade intäkter (21,9 mnkr i 2004 års budget), dels budgeterade kostnader (341,3 mnkr i 2004 års budget) för stadsdelarnas stadsmiljöverksamhet. För intäkterna föreslås ingen förändring utan budgetering kommer även fortsättningsvis att ske enligt nuvarande princip baserat på historiska utfall.

Förslaget avseende budgeterade kostnader har som utgångspunkt *dels* åtta ställda krav på modellen, *dels* att verksamhetsansvaret i fråga huvudsakligen avser skötsel av mark med tillbehör, *dels* att inga standardskillnader mellan stadsdelarna skall byggas in i modellen.

Förslaget baseras på tre typer av data: (1) arealer, (2) befolkning och (3) stadsplanering. Tre verksamhetsgrenar – (1) gatuskötsel, (2) grönområdeskötsel och (3) övrig stadsmiljö – beräknas var för sig för att i enlighet med ställda krav kunna beakta bland annat förändrad markanvändning. Dessa verksamhetsgrenar viktas med tidigare års kostnader för staden.

Med hänsyn till att det kan kosta olika mycket i olika områden att upprätthålla en likvärdig/genomsnittlig standard på grund av förhållanden som stadsdelsnämnderna inte råder över, utnyttjas i modellen standardiserade korrektiv för gator (komplikationer till följd av tät bebyggelse och skräp) och för parker (slitage och skräp). Dessutom beaktas att naturmark är skötselmässigt billigare än parker.

En särskild uppräkningsfaktor utnyttjas för gatumarken i stadsdelen Gamla stan i Maria-Gamla stans stadsdelsområde. Motivet är att ingen av de utnyttjade faktorerna är representativ för Gamla stans särskilda förhållanden.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 februari 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Definition av stadsmiljöverksamhet

Stadsdelarnas ansvar för stadsmiljöverksamhet (tidigare också benämnt fysisk verksamhet) består av följande verksamheter:

1. *Barmarksrenhållning och vinterväghållning*
2. *Parkskötsel och underhåll*
3. *Övrigt*
- ? Upplåtelser
- ? Bygglov och bygganmälningar
- ? Agenda 21 arbete
- ? Remissberedning och bevakning av detaljplaner m m i stadsplaneringen.

För närmare beskrivning av respektive verksamhet samt avgränsningar se bilaga 1.

Bakgrund

I stadens budget tilldelas stadsdelsnämnderna budget dels för intäkter och dels för kostnader avseende stadsmiljö/fysisk verksamhet. 2003 uppgick budgeterade intäkter till 21,9 mnkr och budgeterade kostnader till 321,3 mnkr. Av de budgeterade kostnaderna avsåg 4 mnkr (0,5 mnkr till åtta stadsdelsnämnder) projektledare för den numera avslutade ytterstadssatsningen. 2004 års kostnadsbudget uppgår till 345,3 mnkr varav 4 mnkr avser projektledare för stadsdelsförnyelseprojekt. Enligt Kommunfullmäktiges inriktningsbeslut från juni 2003 är plan för 2005 och 2006 för 345,3 mnkr varav 4 mnkr avser stadsdelsförnyelseprojekten. Således kommer, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om budget enligt inriktningsbeslut, 341,3 mnkr att fördelas enligt vald modell. Intäktsbudgeten för 2004 liksom plan för 2005 och 2006 uppgår till 21,6 mnkr.

Intäkter har budgeterats sedan 2002, som en följd av beslut om ansvarsfördelning avseende "det offentliga rummet". Beloppen baseras på historiska data.

Den nuvarande fördelningsmodellen för kostnader bygger på de entreprenad-/egenregikostnader för respektive stadsdelsområde som gatu- och fastighetsnämnden hade då denna nämnd ansvarade för verksamheten. Vissa stadsdelsnämnder övertog vid stadsdelsnämndsreformen 1997 för staden dyra entreprenader och fick stor medelstilldelning, andra stadsdelsnämnder förmånliga entreprenadavtal och fick liten medelstilldelning. Därefter har modellen lappats och lagats allteftersom ansvar har tillkommit eller bortfallit, nya omständigheter ansetts behöva beaktas, etcetera.

Nuvarande modell har således inte byggt på enhetliga, objektiva kriterier. Den har också kritiserats för att baseras på inaktuella avtal. Stadsledningskontoret har därför låtit ta fram en helt ny fördelningsmodell.

Utrednings- och statistikkontoret (USK) har givits i uppdrag att föreslå en ny modell. USKs förslag redovisas i bilaga 3. Samråd har skett med företrädare för stadsdelsförvaltningar och gatu- och fastighetskontoret genom arbetsmöten varefter synpunkter har kunnat lämnas till USK.

Kraven på en ny fördelningsmodell är att den ska vara:

1. Enkel
2. Lättförståelig
3. Rättvisande
4. Baserad på objektiva variabler som den enskilda nämnden inte kan påverka
5. Adaptiv med avseende på väsentliga förändringar, t ex nyexploateringar
6. Fördelande, inte i sig kostnadsdrivande
7. Tillämplig på alla stadsdelar
8. Acceperad.

Förslag till fördelningsmodell för budgeterade intäkter

Stadsdelsnämndernas intäkter från stadsmiljöverksamhet avser bygglov/bygganmälningar och markupplåtelser.

Avgifter för bygglov och bygganmälan beslutas enligt plan och bygglagen av kommunfullmäktige på förslag av stadsbyggnadsnämnden.

Markupplåtelser sker dels på offentlig plats avseende uteserveringar; kiosker; gatukök; återvinningsstationer; lokala evenemang inom parker och på torg utan körtrafik samt reklamupplåtelser i samband med nämnda ärendetyper. Taxan för markupplåtelser fastställs av kommunfullmäktig och är differentierad avseende olika slag av upplåtelser och olika lägen.

Dels sker upplåtelser på park-, natur- och odlingsmark för koloni- och odlingslotter. Arrenden för koloni- och odlingslotter är fastställda i avtal som upprätthålls enligt en andel av KPI. Flertalet avtal löper till 2010 medan resten löper till 2020. USK har efter en övergripande analys inte funnit några mått som skulle kunna ingå i en modell för fördelning av budgeterade intäkter för stadsmiljöverksamhet (uppgår 2003 till 21,6 mkr). De mått som funnits lämpliga att använda för att fördela kostnader är inte relevanta för att fördela intäkter. Intäkter och kostnader kan därför inte fördelas inom samma modell. Vidare saknas andra variabler som beskriver stadsdelsnämndernas möjligheter att generera intäkter inom verksamhetsområdet. I stället anses historiska utfallsvärden, justerade för eventuella taxejusteringar, tillsammans med stadsdelsnämndernas bedömning anses utgöra det bästa underlaget.

Av anförda skäl föreslås att fördelningen av budgeterade intäkter för stadsmiljöverksamhet även fortsättningsvis baseras på historiska värden med hänsyn till taxeförändringar samt stadsdelsnämndernas bedömning.

Förslag till ny fördelningsmodell för budgeterade kostnader

Utgångspunkter med anledning av ställda krav på modellen

Kravet att fördelningsmodellen skall vara *icke-kostnadsdrivande* och samtidigt kunna anpassas efter fysiska förändringar innebär att fördelning av medel till stadsdelsnämnderna måste baseras på nämndernas andel av totalbudgeten för stadsmiljö/fysisk verksamhet. Om till exempel en nyexploatering av ett område

samhet. Om till exempel en nyexploatering av ett område medför att en stadsdelsnämnds ansvar ändras så att skötselmässigt billig naturmark omvandlas till betydligt dyrare gator och parker, så bör denna stadsdelsnämnds andel av totalen bli relativt sett större, alla andra stadsdelsnämnders andelar relativt sett mindre. Däremot kan en eventuell pengamässig kompensation för de ändrade totalerna inte byggas in i modellen. Förändringar i de totala kostnaderna för staden till följd av inflyttning, utbyggnad etc måste, liksom fördyringar på grund av inflation, ändrade entreprenadvillkor och dylikt, hanteras av kommunfullmäktige i samband med beslut om total budget.

Kravet på en rättvisande modell medför att nuvarande kostnader eller andelar inte kan utnyttjas som facit. Anledningen är inte bara den nuvarande modellens tillkomsthistoria. Skillnader i effektivitet, ambitioner och standard torde också finnas implicit i dessa kostnader. Vad som är orsak och verkan härvidlag kan inte heller enkelt avgöras. I stället för att utgå från något "facit" har utgångspunkten varit att söka sådana faktorer som i väsentlig grad påverkar verksamhetsvolym och kostnader. Strävan har varit att hålla standard- och prioriteringsaspekter utanför fördelningsmodellen. Emellertid kan upprätthållandet av en likvärdig/genomsnittlig standard kosta olika mycket i olika områden på grund av förhållanden som stadsdelsnämnderna inte råder över, något som modellen måste beakta. Eftersom verksamheten är långsiktig, oavsett om den bedrivs i egen regi eller av entreprenör, bör vidare mellan åren starkt fluktuerande variabler undvikas; om de ändå utnyttjas, så bör medelvärden över en längre tidsperiod användas för att variabeln skall bli rättvisande.

Det finns en inneboende konflikt mellan kravet på en rättvisande modell och kraven på enkelhet och begriplighet. Om alla särförhållanden i alla stadsdelsområden skulle beaktas skulle graden av rättvisa åtminstone i princip öka, men antalet variabler skulle bli så många att modellen blir både svårbegriplig och ohanterlig. Det fundamentala kravet på objektiva, icke-manipulerbara variabler begränsar dock antalet variabler som kan användas i en ny modell. Kravet på icke-manipulerbarhet innebär också att variabeldata helst inte bör emanera från stadsdelsnämnderna; om så ändå är fallet, så måste data vara otvetydigt definierade och enkelt kontrollerbara.

Utgångspunkten i modellbygget har varit att så långt möjligt prioritera enkelhet framför millimeter rättvisa. Modellens data ska kunna hämtas från kommunövergripande databaser. Det förutsätts att denna information hålls uppdaterad.

Kravet på allmängiltighet för med sig att variabler som utnyttjas för en stadsdelsnämnd också måste utnyttjas för alla andra. Variabelvärden kan naturligtvis vara olika för olika stadsdelsnämnder beroende på de varierande förhållanden som variabeln representerar.

Faktorer som påverkar stadsmiljöverksamheten

Stadsdelsnämndernas ansvar för stadsmiljön är som framgått definitionsmässigt och huvudsakligen knuten till viss mark. Därför är arealerna på denna mark en grundläggande variabel.

Men behovet av åtgärder på marken och därmed kostnaderna för verksamheten påverkas av många andra faktorer, bl a av vad som finns på marken, till vad och hur frekvent den används. Funktionella faktorer för stadsmiljöverksamhet har inventerats. Det råder dock brist på tillgängliga, tillförlitliga och adekvata data – som också svarar upp mot ställda krav – som kan utnyttjas som förklarande variabler.

Förslaget till ny fördelningsmodell är, för att kunna beakta bland annat förändringar i markanvändningen, beräkningsmässigt uppbyggd på tre verksamhetsgrenar: (1) gatuskötsel, (2) grönområdesskötsel och (3) övrig stadsmiljöverksamhet. Följande variabler föreslås ingå i modellen:

(1) Gatuskötsel (*vinterväghållning & barmarksrenhållning av gator, vägar, torg m m*)
Arealer. Gatumark¹ och parkvägar². Biotor på gatumark (vägrenar och andra sidoytor) borde i princip räknas bort, eller kraftigt viktas ned, bl a på grund av att de inte alls vinterväghålls, men datakvaliteten är sådan att dessa ytor bedömts inte kunna särbehandlas. Varierande grad av vinterväghållning av gång- och cykelvägar i parker lämnas också utan beaktande, ty det är snarast en standardfråga.

Som framhållits kan det dock kosta olika mycket att producera en standardmässigt likvärdig/genomsnittlig gatuskötsel i olika områden på grund av förhållanden som stadsdelsnämnderna inte råder över. Sådana förhållanden torde finnas i alla stadsdelsområden, men – vilket är fördelningsmässigt betydelsefullt – i varierande grad. Därför föreslås arealvariabeln kompletteras med några korrektiv:

Tätbebyggelse. Områden med mycket tät bebyggelse kännetecknas – bland mycket annat – ofta av trånga eller på annat sätt besvärliga gatuutrymmen med många hinder och brist på plats för annat. Platsbrist gäller bland annat för plogvallar och/eller snöupplag, vilket tarvar snöbortforsling som väsentligt fördyrar snöröjningen. Fasta hinder på gatumarken i form av upplåtelser, stolpar och dylikt och träd på gatumarken sinkar och fördyrar gatuskötseln. Brist på ytparkeringar, som bara i begränsad utsträckning kompenseras av underjordsparkeringar, leder till hindrande gatuparkeringar som väsentligt fördröjer och fördyrar både snöröjning och renhållning. Dessa problem finns mer eller mindre i alla stadsdelsområden, men är särskilt accentuerade i innerstaden. En generell faktor för att beakta alla sådana komplikationer har utnyttjats – tätbebyggelsegraden³.

Skräp. Allmänt sett är det i huvudsak människor som genererar skräp även på sådan offentlig plats som stadsdelsnämnderna har skötselansvar för. Det är inte bara de som arbetar och bor i ett område som skräpar ned, utan också tillfälliga besökare i samband med evenemang etc. Vidare är det en varierande och okänd andel av olika

¹ Körbanor, körfält, måsvingar, gång- och cykelbanor, buss- och parkeringsfickor, refuger, stödkanter, mittremsor, sidoytor, vägrenar samt plattytter och torg.

² Gång- och cykelvägar, sandytor, lekytor och trappor.

³ Kvoten mellan arealen för områden med mycket tät bebyggelse (<10 % friyta) och den bebyggda arealen i stadsdelsområdet.

grupper som förorenar. För att på något sätt beakta nedskräpningsgraden⁴ har tillgängliga befolkningstal valts som faktor: dagbefolkning, folkmängden och antalet gymnasieelever⁵.

Korrektiven standardiseras så att de bara återspeglar hur respektive stadsdelsområde förhåller sig till genomsnittet för alla stadsdelsområden.

(2) Grönområdesskötsel (drift, inkl renhållning, och underhåll)

Arealer. Parkmark⁶ och naturmark. Det finns för närvarande ingen explicit och entydig gränsdragning mellan park och naturmark. Mark för koloni- och fritidsträdgårdar är exkluderade på grund av att skötselansvaret inte åvilar stadsdelsnämnderna utan den som har lotten och respektive trädgårdsförening⁷. Kostnaderna för skötseln av de två typerna av grönområden är mycket olika och detta förhållande beaktas i modellen genom viktning.

Även för denna verksamhet erfordras korrektiv i modellen för att beakta att det kan kosta olika mycket att producera en standardmässigt likvärdig/ genomsnittlig parkskötsel i olika stadsdelsområden på grund av förhållanden som stadsdelsnämnderna inte råder över och som i varierande grad är för handen i de olika områdena och slitage. Precis som på gatumarken är det i huvudsak människor som genererar skräp i de grönområden som stadsdelsnämnderna har skötselansvar för. I likhet med nedskräpning orsakas slitage på gräsmattor, rabatter etcetera av människor som besöker grönområdet. Samma befolkningsfaktor som för gatumarken föreslås utnyttjas som korrektiv.

Den absoluta merparten av de inventarier (utemöbler, lekredskap och dylikt) som finns i grönområdena och som behöver underhållas finns också i de anlagda parkerna. Om antalet park- och strandbadstillbehör skulle beaktas var för sig så skulle modellen bli oöverskådlig och svårhanterlig. Den typen av variabler kan dessutom delvis påverkas av stadsdelsnämnderna och tillgängliga data är med få undantag otillförlitliga och därför inte användbara.

Korrektivet standardiseras så att det bara återspeglar hur respektive stadsdelsområde förhåller sig till genomsnittet för alla stadsdelsområden.

⁴ Skräpmängderna i sig på offentlig plats finns det ingen tillförlitlig statistik för och uppgifter härom är svårkontrollerbara. Skräpmängderna torde dessutom fluktuera mellan åren inom ett och samma område av helt andra orsaker (t ex väder).

⁵ Dagbefolkning = förvärvsarbetande med arbetsplats i stadsdelsområdet oberoende av bostadsort; beaktade till 50%. Folkmängd = invånare i stadsdelsområdet. Gymnasieelever efter skolans lokalisering, inte elevens bostadsadress.

⁶ Träd- och gräsytor, planteringar, dammar och fontäner. I tillgängliga data kan f.n. inte åtskillnad göras mellan gräsytor = gräsmattor och gräsytor = äng/långgräs.

⁷ Stadsdelsnämnderna har dock ansvaret för eventuella reinvesteringar i koloniområden.

(3) Övrig stadsmiljöverksamhet (diverse administration)

Stadsdelsnämndernas ansvar för stadsmiljön i övrigt är huvudsakligen av administrativ art. Verksamheten omfattar administration av upplåtelser av olika slag på offentlig plats (torgplatser, kiosker, uteserveringar m m) och i grönområden (koloni- och odlingslotter), hanteringen av smärre bygglov och bygganmälan på offentlig plats, upphandlingsadministration, remissbehandling och bevakning av stadsplaneringsförslag samt Agenda21-arbetet inom stadsdelsnämnderna.

I förslaget till ny fördelningsmodell föreslås dessa heterogena verksamheter hanteras i klump. Administrationen i fråga föreslås representeras av medelvärdet av (1) de relativa andelarna av under senaste femårsperiod genomsnittligt antal fastställda detaljplaner⁸ och (2) den relativa befolkningskoncentrationen, mätt som kvoten mellan nyssnämnda befolkningsfaktor och den totala markareal som stadsdelsnämnd har skötselansvar för.

Vikter

För att en fördelningsmodell skall ge rättvisande resultat måste också kostnads-skillnader dels för de olika verksamhetsgrenarna (Gatuskötsel, Grönområdesskötsel och Övrig stadsmiljö), dels för olika objekt inom en verksamhetsgren (Parkmark respektive Naturmark) vägas in. Dessa vikter blir med nödvändighet schabloner och föreslås vara fasta över åren.

Verksamhetsgrensvikterna bör baseras på genomsnittlig del av den samlade stadsmiljöverksamhetens historiska bruttokostnader. För närvarande finns tillförlitliga bokslutsdata tillgängliga från och med år 1999, vilket innebär att medelvärdet för fyra år utnyttjats i föreliggande förslag. En uppdatering av dessa vikter bör ske inom en treårsperiod.

I vad gäller fördelning inom verksamhetsområdena så bör vikterna (benämns *objektsvikter*) baseras på genomsnittlig skillnad enligt bokslutsdata och erfarenhet. Enligt gatu- och fastighetskontoret, så kostar parkskötseln per ytenhet i genomsnitt ca tio gånger så mycket som skötseln av naturområden. Redan gjord justering med utnyttjande av korrektiv beaktas när objektsvikten bestäms numeriskt i modellen.

En *specialvikt* – och ett partiellt avsteg från det sjunde kravet – föreslås för stadsdelen Gamla stan i Maria-Gamla stans stadsdelsområde. Motivet härför är att effekten av modellen utan denna specialvikt skulle få absurda konsekvenser för Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd jämfört med nuläget. Orsaken härtill är sannolikt att modellens variabler ofullständigt tar hänsyn till just stadsdelen Gamla stans särart. Det föreslås därför att ett särskild justering görs i modellen av det s.k. korrektiv som avser gatuskötsel.⁹

⁸ Av stadsbyggnadsnämnden godkända och antagna detaljplaner som berör respektive stadsdelsområde.

⁹ Gamla stans andel är 15 %, beräknat som dess andel av Maria Gamla stans gatumark. Vikten har i förslaget åsatts schablonvärdet 4.

Fördelningsmodellen

Förslaget till ny fördelningsmodell återfinns i bilaga 2. USKs fullständiga utredning med kalkylunderlag återfinns i bilaga 5.

Det är viktigt att notera lämnade förslag avser en fördelningsmodell och ej framtida budget. De belopp som presenteras ska endast ses som resultat av en tillämpning av modellen och bygger på antaganden utifrån nu kända villkor avseende stadens budget för stadsmiljöverksamhet. Angivna belopp kan således komma att förändras.

Effekter av föreslagen modell

Den föreslagna modellen innebär vissa omfördelningar mellan stadsdelsnämnderna. Då det varit väl känt att den nuvarande resursfördelningsmodellen inte fungerar tillfredsställande är detta inte oväntat. Omfördelningen mellan nämnderna är dock i huvudsak av mindre omfattning.

Som framgår under rubriken ”bruttokostnadspåse” i fördelningsmodellen (bilaga 5, underbilaga sid 1) så innebär förslaget att spännvidden mellan hur mycket resurser som tilldelas stadsdelsnämnderna, mätt som tilldelade resurser per m², minskar.

Om föreslagen resursfördelningsmodell appliceras på 2005 års totala budget för staden enligt kommunfullmäktiges inriktningsbeslut och jämförs med en fördelning enligt hittills tillämpat fördelningssystem berörs följande stadsdelsnämnder av de största förändringarna (+utökad budget/-minskad budget):

Stadsdelsnämnd	Förändring i mnkr	Förändring i %
Norrmalm	+ 8,9	+ 27%
Liljeholmen	+ 4,6	+ 41%
Kungsholmen	- 9,3	- 30%
Östermalm	- 5,9	- 16%
Rinkeby	- 5,6	- 56%

Behov av övergångslösning

Stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet bedrivs i stor utsträckning av entreprenörer enligt särskilda avtal. Löptiden varierar och nuvarande avtal går ut mellan 2004 och 2008. Avtalen påverkar stadsdelarnas kostnadsnivå för stadsmiljöverksamhet och därmed förmågan att anpassa verksamheten till nya budgetramar. Av denna anledning finns det ett behov av övergångslösningar.¹⁰ Å andra sidan innebär övergångslösningar begränsningar för hur stort belopp som kan fördelas enligt beslutad modell.

¹⁰ Det ska i sammanhanget noteras att det är ett resursfördelningssystem som diskuteras och att det är stadsdelsnämndernas som upprättar kostnadsbudgetar inom de totala budgetramar som kommunfullmäktige beslutat om, varav stadsmiljöbudgeten är en post.

I utredningsunderlaget presenterar USK ett förslag till övergångslösning för perioden 2005-2009. Ett genomförande enligt förslaget inom av fullmäktige beslutad inriktningsbudget skulle innebära att resursfördelningsmodellen först får fullt genomslag 2009. Utrednings och statistikkontorets förslag redovisas i bilaga 5. Det skulle bli en innebära att några av de nämnder som behöver teckna nya entreprenadavtal under perioden kommer att ha mindre resurser till förfogande än vad den föreslagna modellen anger är befogat.

Översynen av resursfördelningssystemet för stadsmiljöverksamhet är en av flera översyner av resursfördelningssystem i staden. De olika översynerna kommer sannolikt att ge olika effekter för olika stadsdelar. Att ha omfattande övergångssystem inom varje system skulle göra helheten komplex, inte minst då det är sannolikt att nya förändringar kommer att göras under de närmaste åren.

Stadsledningskontoret föreslår ett alternativ som innebär att fördelningsmodellen får ett snabbare genomslag. Förslaget innebär att för de stadsdelsnämnder som har pågående entreprenadavtal omfördelas under 2005 50 % av skillnaden mellan respektive stadsdelsnämnds budget enligt tidigare tillämpad modell och budget enligt föreslagen modell. Modellen får i detta förslag fullt genomslag 2006. Nämnderna får härigenom ett visst utrymme att göra möjliga anpassningar under 2005. Se vidare bilaga 4.

Hantering av modellen

I den föreslagna modellen ingår enligt vad som presenterats ovan ett antal variabler och korrektiv. Data avseende dessa variabler och korrektiv kommer att behöva uppdateras årligen. Modellen kommer att förvaltas och tillämpas av finansavdelningen. Underlag kommer enligt vad som föreslås i USKs utredning att hämtas från olika källor, däribland USK.

Stadsledningskontoret föreslår att USK få ett samlat ansvar för att årligen inför budgetarbetet enligt fastställd tidplan sammanställa och bedöma de data som behövs för att tillämpa resursfördelningsmodellen.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till gatu- och fastighetsnämnden (GFN), samt till samtliga stadsdelsnämnder (SDN).

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 13 april 2004 att som svar på remissen yttra följande.

att tillstyrka principerna i den föreslagna modellen för fördelning av resurser för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet

att avstyrka kontorets förslag till yttrande

att justera modellen i enlighet med de konkreta förslag som anförs i ärendet om hänsynstagande till förekommande markytor med markvärme i stadsdelsnämndsområdena

att därutöver anföra följande

Nuvarande metod att fördela resurser till stadsdelsnämndernas tekniska verksamhet har varit godtyckligt och har ej varit rättvisande. En konsekvens har varit att vissa stadsdelsnämnder har haft stora underskott i kostnaderna för skötsel av städning, snöröjning och parker, i förhållande till upprättade avtal, medan andra stadsdelsnämnder haft överskott. Kvalitetsskillnader i skötseln av dessa uppgifter har också varit betydande mellan stadsdelsnämndsområdena vilket bland annat framkommit i olika enkätundersökningar hos de boende. Stadsdelsnämnder med goda resurser för dessa frågor har fått höga betyg medan stadsdelsnämnder som haft mindre resurser för detta har fått dåliga omdömen. Kvalitetsskillnader har också uppmärksammats på andra sätt. Något som då fått föranleda särskilda åtgärder för att komma till rätta med skevheter i det tidigare resursfördelningssystemet.

För att åstadkomma en modell som är så rättvisande som möjligt bör de konkreta förslag som finns på ändringar, och som är relevanta, innebära att modellen justeras. Sådana synpunkter bör nu fortlöpande komma in från samtliga berörda nämnder. Den slutliga modell som fastställs bör användas i sin helhet och successivt trappas in i enlighet med övergångsregler som föreslås. Modellen bör utvärderas efter 2-3 år.

Reservation anfördes av *Sten Nordin m fl (m)*, *Ulf Fridebäck m fl (fp)* och *Mats Rosén (kd)* till förmån för att överlämna utlåtandet utan eget ställningstagande.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 23 mars 2003, har i huvudsak följande lydelse.

Nuvarande fördelningsmodell baseras på historiska data, som under årens gång har justerats vid ett flertal tillfällen. Den har inte byggt på enhetliga, objektiva kriterier och

har baserats på i dag inaktuella avtal, varför stadsledningskontoret låtit ta fram en helt ny fördelningsmodell

Utrednings- och statistikkontoret (USK) har fått i uppdrag att utarbeta en ny modell för fördelning av ekonomiska resurser till stadsdelsnämndernas tekniska verksamheter (stadsmiljö). Förslaget (bilaga 1) har av kommunstyrelsen remitterats till gatu- och fastighetsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast den 14 april 2004. Den nya modellen avses att med vissa övergångsregler börja tillämpas från år 2005. Gatu- och fastighetskontoret har bidragit med faktaunderlag och synpunkter i samband med utarbetandet av den nya modellen.

Analys

Allmänt

Förslaget omfattar budgeterade intäkter och kostnader för de tre verksamhetsgrenarna-gatuskötsel (vinterväghållning och barmarksrenhållning), grönområdesskötsel samt övrig stadsmiljö (markupplåtelse, bygglov, agenda 21 och planremisser mm).

Kraven från SLK på den nya fördelningsmodellen är att den ska vara:

1. Enkel
2. Lättförståelig
3. Rättvisande
4. Baserad på objektiva variabler som den enskilda nämnden inte kan påverka
5. Hänsynstagande till väsentliga förändringar, t ex nyexploateringar
6. Fördelande, inte i sig kostnadsdrivande
7. Tillämplig på alla stadsdelar
8. Accepterad

De resurser som skall fördelas omfattar för år 2005 kostnader för ca 341 mnkr och intäkter om ca 22 mnkr.

Intäktmodell

Huvuddelen av intäkterna kommer från markupplåtelse, som baseras på av kommunfullmäktige fastställda taxor. Utredningen har inte kunnat finna några adekvata kriterier för fördelning av förväntade intäkter, utan föreslår att intäktsbudgeten för respektive stadsdel baseras på historiska medelvärden för redovisade belopp inom stadsdelen och med hänsyn tagen till taxeförändringar.

Kostnadsmodell

Resurser för gatu- och parkskötsel fördelas primärt efter aktuella arealer, redovisade i gatu- och fastighetskontorets gatu- och parkdatabaser. De olika ytorna (hårdgjorda ytor, egentlig parkmark och naturmark) viktas efter de genomsnittliga kostnader som skötseln av respektive ytor genererar. En specialvikt har införts för Gamla stan på grund av de speciella förhållanden som råder där.

Eftersom det kostar olika mycket att sköta en viss typ av yta i olika delar av staden görs korrektion för tätbebyggelsegrad, nedskräpning och slitage. Bebyggelsegraden

definieras som tillgång till värdefulla friytor i närområdet enligt stadsbyggnadskontorets sociotopkarta medan faktorn för nedskräpning och slitage baseras på folkmängd, dagbefolkning (reducerad till 50 %) och antalet gymnasieelever inom stadsdelsområdet.

Resurser för övrig stadsmiljöverksamhet (i huvudsak administration) fördelas i förhållande till antalet antagna detaljplaner inom området och den relativa befolkningskoncentrationen.

Modellens effekter

Den föreslagna modellen tillämpad på förslaget till budget för år 2005 innebär naturligtvis vissa omfördelningar mellan stadsdelarna vilket framgår av nedanstående tabell.

Mnkr

SDN	Nuvarande fördelningsmodell tillämpat på 2005	Budget 2005 enl förslag till modell*	Förändring i mnkr	Förändring i %
Kista	14,9	14,4	-0,5	-4%
Rinkeby	10,0	4,4	-5,6	-56%
Spånga-Tensta	11,6	15,2	3,6	31%
Hässelby- Vällingby	19,3	22,8	3,5	18%
Bromma	26,5	27,1	0,6	2%
Kungsholmen	30,9	21,6	-9,3	-30%
Norrmalm	33,0	41,9	8,9	27%
Östermalm	36,6	30,7	-5,9	-16%
Maria-Gamla stan	34,6	38,0	3,4	10%
Katarina-Sofia	23,0	19,6	-3,3	-15%
Enskede-Årsta	19,7	17,7	-2,0	-10%
Skarpnäck	15,0	14,8	-0,1	-1%
Farsta	15,6	17,9	2,2	14%
Vantör	9,7	11,4	1,6	17%
Älvsjö	8,1	8,8	0,7	9%
Liljeholmen	11,1	15,7	4,6	41%
Hägersten	10,5	8,7	-1,9	-18%
Skärholmen	11,1	10,6	-0,5	-4%
Summa	341,3	341,3	0,0	0,0

* Baseras på KF:s inriktningsbeslut för 2005

Eftersom det innebär stora förändringar för många stadsdelsnämnder föreslår SLK att särskilda övergångsregler skall gälla under år 2005, så att berörda stadsdelar skall ha bättre möjlighet att anpassa sin verksamhet till de nya förutsättningarna.

Kontorets förslag/synpunkter

Gatu- och fastighetskontoret anser att det nu är angeläget att skapa en ny modell för fördelning av resurserna till stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet, som i så stor utsträckning som möjligt uppfyller de ställda kraven. Den nu föreslagna modellen uppfyller i rimlig grad detta.

Historiska data för beräkning av intäkter bör begränsas till de tre senaste årens redovisning eftersom det kan ske stora förändringar utanför stadsdelarnas kontroll beroende på exempelvis konjunkturväxlingar.

Valda variabler och korrektiv för beräkning av kostnadsfördelningen är begränsade till antalet och förefaller i huvudsak logiska för att spegla omfattning och svårighetsgrad i den aktuella verksamheten. Faktorn *tätbebyggelsegrad* ger ett rimligt utfall, men är i sin konstruktion tveksam, eftersom den egentligen uttrycker begränsad tillgång till värdefulla friytor på kvartersmark och i närområdet, vilket inte är särskilt adekvat. Kontoret har dock inte kunnat finna någon annan objektivt mätbar faktor, som bättre speglar de komplikationer som en tät och trång stadsmiljö innebär.

Utfallet av den nya modellen innebär en omfördelning av resurser mellan olika stadsdelar, som till sin tendens verkar rimlig med hänsyn tagen till den nuvarande modellens historia och ger enligt kontorets uppfattning förändringar som till sin struktur är rättvisare än dagens, men som till sin storlek på förändringarna är för omfattande. Kontoret föreslår därför att man i modellen lägger in en dämpningsfaktor, som innebär att alla förändringar begränsas till hälften i förhållande till nuvarande resursfördelning. Denna faktor bör tillämpas åtminstone under en period om 3 till 5 år, varefter modellen utvärderas. Detta skulle också medföra att de övergångsregler, som redovisas i remissen inte skulle behöva tillämpas.

Förslaget att gatu- och fastighetskontoret uppdaterar och tillhandahåller erforderliga arealuppgifter för leverans till USK är rimligt. För närvarande är arealberäkningarna ute på remiss till samtliga stadsdelsförvaltningar, vilket kommer att innebära att vissa justeringar kan behöva göras nu under våren. Kontoret föreslår att uppdatering av färdigställda ytor i fortsättningen sker årligen i samband med årsskiftet och att reviderade data tillämpas för resursfördelning i efterföljande verksamhetsplan, d v s med ett års eftersläpning. Detta innebär visserligen att stadsdelarna inte direkt kompenseras för tillkommande gatuytor, som övertas för framtida drift, men det innebär i stället att man i förväg får kompensation för drift och underhåll av parker, som normalt kvarligger under garantiskötsel på Gfk under 2 till 5 år.

I modellen tas inte hänsyn till att det inom vissa områden, framför allt i cityområdet på Norrmalm, förekommer avsevärda ytor, där markvärme har installerats. Den totala värmda ytan uppgår till ca 90 000 m², vilket också innebär att konventionell snöröjning och halkbekämpning inte erfordras här. Idag betalas markvärmens av gatu- och fastighetskontoret eller berörda fastighetsägare (investering

och fastighetskontoret eller berörda fastighetsägare (investering och merkostnaden i drift i förhållande till konventionell vinterväghållning). Kontoret anser att det är rimligt att respektive berörd stadsdelsnämnd bidrar med normal vinterväghållningskostnad för de aktuella ytorna, eftersom man i den nya modellen får full resursfördelning även för värmda ytor.

Slutligen vill kontoret betona nödvändigheten av att kommunfullmäktige i samband med de årliga budgetbesluten tar hänsyn till det totala erforderliga resursbehovet för stadsmiljöverksamheten, särskilt de förändringar som kontinuerligt sker för arealer och folkmängd genom exploateringar och förtätningar, men även förändrad lagstiftning och nya riktlinjer exempelvis inom miljöområdet.

Bromma stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 15 april 2004 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Jan Tigerström* (m), *Kristin Swanberg* (fp) och *Désirée Pethrus Engström* (kd) till förmån för att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Särskilt uttalande gjordes av *Jan Tigerström* (m), *Kristin Swanberg* (fp) och *Désirée Pethrus Engström* (kd) enligt följande.

Ny resursfördelning får katastrofala följder för Bromma!

Vänstermajoriteten med socialdemokraterna i spetsen presenterar nu ett nytt förslag till omfördelning av pengar mellan stadsdelarna. För Brommas del innebär de olika förslagen en katastrof och en ekonomisk kалldusch. I samtliga fall är vi förlorare. Särskilt drabbas våra barn genom kraftiga resursminskningar till barnomsorgen och skolan. Men även äldreomsorgen och vår stadsmiljöverksamhet i Bromma kommer att försämrats med den nya omfördelningen.

Detta strider med stor sannolikhet mot likställighetsprincipen som stadgas i Kommunallagen. I lagens andra kapitel, andra paragrafen fastställs att "kommuner skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat." Detta är en grundläggande princip som förvägrar kommunen rätten att särskilja mellan stadens invånare oavsett om det gäller en positiv eller en negativ åtgärd. Lika lite som någon har rätt till en bättre behandling, högre bidrag eller lägre skatt, skall vi hägerstensbor inte behöva drabbas av väsentligt sämre service än övriga invånare i Stockholms stad.

Vi borgerliga partier protesterar kraftfullt mot dessa försämringar som socialisterna nu driver igenom i Bromma. Vi förstår inte hur de lokala majoritetsföreträdarna med gott samvete kan fatta beslut om att försämma så drastiskt för våra invånare, främst mot våra barn och äldre.

I stadsdelsnämnden väljer vi dock att lämna remissvaren om den ändrade resursfördelningen utan eget ställningstagande. Vi kommer senare att presentera egna alternativ i kommunstyrelsen när vi får överblick över hur alla dessa omfördelningar

nativ i kommunstyrelsen när vi får överblick över hur alla dessa omfördelningar slår i staden som helhet. Det hindrar oss dock inte från att vara starkt kritiska till majoritetens fientlighet mot Bromma.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Vi delar stadsledningskontorets åsikt att den nuvarande fördelningsmodellen är förlegad och bör omarbetas. Vi kan dock se att Bromma är den stadsdel som genom åren haft den största avvikelsen mellan tilldelade anslag och verklig kostnad. Innevarande år har vi ett nettounderskott på 5,2 mkr. Förslaget till ny resursfördelningsmodell innebär att denna avvikelse kommer att öka ytterligare. Vi kan därmed inte säga att vi delar utredarnas uppfattning att förslaget är rättvisande. Utredarna definierar gatuskötsel som vinterväghållning samt barmarksrenhållning på gatumark. Detta innebär att resurstilldelningen styrs av om gång- och cykelvägarna eller trappor i stadsplanen ligger inom gatumark eller parkmark. Tilldelningen baserar sig inte på hur en gång- och cykelväg används, om den är klassad som primär eller sekundär, utan på en teoretisk gräns. Som exempel kan nämnas gång- och cykelvägarna från Blackebergs centrum till Blackebergsvägen och till Blackebergs sjukhem samt gång och cykelvägar i anslutning till flygplatsområdet. Ytterligare ett exempel är Alviksvägen som är 3,2 km lång men den parallella gång- och cykelvägen uppåt till Blackebergs centrum är anmärkningsvärt att det föreslagna resurstilldelningssystemet inte följer de intentioner som lades fast redan 1993. Då omorganiserades dåvarande gatukontoret, delar av fritidsförvaltningen samt fastighetskontoret i en förvaltning i syfte att skapa en helhetssyn på skötseln av det offentliga rummet.

För Brommas del innebär förslaget att ett par hundra tusen kvadratmeter gång- och cykelvägar får en lägre resurstilldelning eftersom de ligger på parkmark. Värt att påpeka är att skötseln av gång- och cykelvägar är betydligt dyrare än skötseln av gator. Att ploga en lokalgata kostar 7 öre/kvm medan att ploga en prioriterad gång- och cykelväg kostar 12 öre/kvm.

I gatuskötseln tas också hänsyn till bebyggelsetäthet vilket vi tycker är rimligt. Vi vill dock påpeka att för skötseln av gator är det direkt avgörande när i tiden bostadsområden planerades. Stora delar av Brommas villabebyggelse är byggt i början av 1900- talet med de förutsättningar som rådde då. Detta sammanvägt med äldre ytterstadens stora problem med infartsparkering bör beaktas i nyckeltalstilldelningen.

Bromma har en lång tradition som trädgårdsstad med speciella skötselkrav som i mångt och mycket avviker mot övriga förvaltningars ansvarsområden. Inom stadsdelen finns en stor areal förgårdsmark på allmän mark där staden har skyldighet att sköta drift- och underhåll året runt. I övriga stadsdelar förekommer detta inte alls eller i betydligt mindre omfattning. Kravet på att modellen ska vara enkel kan därför ifrågasättas och ibland måste verkligheten tillåtas vara komplicerad för att få bättre rättvisa.

Skräpkorrigeringsfaktorn innebär för Brommas del att stadsdelen skulle vara den minst skräpiga i Stockholm. Vi anser att detta inte stämmer med verkligheten eftersom vi har stora problem med renhållningen och såväl klotter, nedskräpning som tjuvtippar förekommer i riklig mängd. Detta bekräftas även i bilaga 12 där det framgår att Brommas kostnad för barmarksrenhållningen var bland de högsta i ytterstaden år 2002.

I underlaget föreslås att folkmängd, dagbefolkning samt gymnasieelever skall beaktas. Vi ställer oss frågande till att inte andelen barn- och ungdomar beaktas. Denna grupp är en av de viktigaste målgrupper inom parkskötseln.

I förslaget sägs att modellen inte får vara kostnadsdrivande men ändå måste kunna anpassas efter fysiska förändringar inom totalbudgeten. Vi anser att då en förvaltning får en utökad skötsel av gator, parker till följd av exploateringar, så bör en full kompensation ges utan att detta skall ställas i motsats till andra förvaltningars skötselansvar. Exploateringarna genererar även en ökat intäkt till staden i form av tomträttsavgälder eller markförsäljning.

Vi delar utredarnas uppfattning att underlag och arealer inte är korrekta. Anmärkningsvärt är att stadsdelens torgtor, Brommaplan, Blackebergs centrum och Alvikstorgmed flera inte finns med i underlaget. Vi kan även se att mängderna inom park- och naturmarksskötsel avviker. Databaserna, som ligger till grund för nyckeltalstilldelningen, bör enligt vår mening, ingå i markägaransvaret. Vid nyexploateringar skall underlag inlämnas till nya mängder som skall föras in i parkdatasystemet och Galant. Parkdatabasen innehåller mängder för parkmark medan Galant innehåller mängder för gatumark. Dessa båda databaser bör samordnas i en databas.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 29 april 2004 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Göran Holmström* (kd), *Anders Hellström* (m), *Birgitta Axén* (m), *Björn Holmberg* (m), *Hans Larsson* (fp), *Peter Backlund* (fp) till förmån för att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att en ny och mer rättvis fördelningsmodell tas fram för stadsdelsnämnderna stadsmiljöverksamhet. De är viktigt att invånarna i staden, oavsett var de bor, kan förvänta sig en likvärdig standard och kvalitet. Förvaltningen anser dock stadsdelsnämnderna inte kan tillgodose detta grundläggande krav med den föreslagna fördelningsmodellen.

För att stadens gator, torg m.m. ska ha en likvärdig standard krävs en varierad intensitet på underhåll och skötsel. Enligt förvaltningens uppfattning mäter de föreslagna korrektiven inte vad som bör mätas för att få ett riktigt mått på kostnaderna

slagna korrektiven inte vad som bör mätas för att få ett riktigt mått på kostnaderna för detta. Arealer, dvs. ytmåtten, har en större relevans för driftskostnaderna än befolkningsstatistiken. I den föreslagna modellen får tätbebyggelsegraden ett mycket stort inflytande, eftersom den förutsätts ha ett antal hinder som försvårar skötseln. Gatornas och vägarnas standard har, enligt förvaltningens uppfattning, större betydelse för kostnaden för barmarks- och vinterväghållningen. Driften fördyras även i äldre områden där gator och gångbanor är smala och i villaområden som oftast saknar parkeringsrestriktioner. Antalet personer som rör sig i ett område har en viss betydelse, t ex vid större trafikknutpunkter och evenemangsplatser.

I modellen anvisas en stor andel till de delar som påverkas av de s.k. korrektiven. Det får till följd att resurserna för basen, den mer ordinära skötseln utarmas. Modellens konstruktion innebär en suboptimering, dvs man uppnår bästa möjliga resultat inom del av verksamheten. Generellt är modellens konstruktion svåröverskådlig då det ekonomiska utfallet efter de s.k. korrektiven inte kan utläsas som ett tydligt samband till det antal kvm som ska underhållas och skötas.

En jämförelse mellan stadsdelsområdena Enske - Årsta och Liljeholmen visar att Liljeholmen genom tätbebyggelsegraden får 50% mer per kvm, 6,44 kr respektive 9,73 kr, för vinter- och barmarksrenhållningen på gator och parkvägar. Förvaltningen bedömer att fördelningsmodellen ger effekter som inte kan svara mot kravet om en likvärdig standard och kvalitet för vinter- och barmarksrenhållningen i staden.

Förvaltningen har analyserat beräkningarna och ställer sig frågande inför:

- ? Att redovisat genomsnitt för variabeln tätbebyggelsekvot inte stämmer, vilket kan bero på att den speciella justeringen för Gamla stan är gjord efter genomsnittsberäkningen.
- ? Att beräkningen av antalet gymnasieelever misstämmer. Förutom de enskilda gymnasierna, saknas även Värmdö gymnasium vid Gullmarsplan som har ca 1 000 elever.
- ? För Enske - Årsta stadsdelsområde saknas vissa mängduppgifter i beräkningen, t ex dammar och fontäners samt Årstafältet (ca 45 ha) parkmark.
- ? Korrektivet -Skräp och Slitage - är beräknat på de med tätbebyggelsekorrektivet uppräknade fiktiva antalet kvm. Effekterna blir en snedvridning som innebär tätbebyggelsekorrektivet får ett för stort genomslag.

Sammantaget innebär den föreslagna modellen att Enske - Årsta får en minskad budget med 2 mnkr, från 19,7 till 17,7 mnkr.

Antalet antagna detaljplaner åren 1999 till 2002 som grund för övrig stadsmiljöverksamhet är inte rättvisande. En ändring av en detaljplan kan kräva mycket olika arbetsinsats beroende på vad ändringen syftar till. I Enske - Årsta har en hel del planändringar gjorts med anledning av Södra Länken och Nynäsvägens ombyggnad. Planändringar för kompletteringsbebyggelse kräver ett helt annat engagemang från stadsdelsförvaltningarna med lokala samråd och utställningar. En nyckel som bör prövas för övrig stadsmiljöverksamhet är antal boende, hushåll eller arealer, enligt förvaltningens uppfattning.

Förvaltningen anser att den föreslagna modellen inte svarar mot de krav som satts upp om enkelhet, lättförståelig och rättvisande. Förvaltningen bedömer att fördelningsmodellen ger effekter som inte kan svara mot kravet om en likvärdig standard och kvalitet för vinter- och barmarksrenhållningen i staden. Förvaltningen anser att utgångspunkten bör vara antalet kvm. En modell som skulle kunna prövas är ett kvm-pris för innerstad respektive ytterstad. Vid behov kan man undanta vissa mycket speciella och kostnadskrävande driftsområden som t ex Gamla stan, större trafikknutpunkter, evenemangsplatser etc. Därmed får man en modell som är enkel och förutsägbar, vilket är viktigt inte minst för den långsiktiga ekonomiska planeringen och för förståelsen för en ny fördelningsmodell. Avgörande för en snöröjningen är nederbörds mängden. Förvaltningen föreslår att budgeten för snöbortforsling relateras till snömängden.

Farsta stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 att överlämna och återropa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Cecilia Nordenfelt m fl* (m), *Inga- Lill Persson m fl* (fp) och *Bertil Fredriksson* (kd) till förmån för att lämna ärendet utan eget ställningstagande.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Vid uppdelningen av medel för stadsmiljön i samband med stadsdelsnämndsreformen fanns ingen samlad linje mellan de tre regionerna på gatu- och fastighetskontoret. Således har troligtvis fördelningen gått till på olika sätt i staden. Förvaltningen har länge efterlyst och välkomnar ett enhetligt sätt att fördela medlen. Förvaltningen anser att det är bra att fördelningen baseras på arealer och befolkning och tror att det kommer att leda till en rättvisare fördelning mellan nämnderna. Förvaltningen anser dock att ett antal faktorer bör beaktas.

Tätbebyggelse

För att bestämma tätbebyggelsegrad i modellen använder man sociotopkartan. Områden med tät bebyggelse förutsätts ha ett större antal hinder och därmed en svårare skötsel. Enligt sociotopkartan är villaområdena klassade som glest bebyggda och får på så sätt ett lägre värde. Detta trots att de oftast är svårare att sköta än det som enligt kartan betecknas som områden med tätare bebyggelse p.g.a. smala gator och gångbanor. Villagatorna saknar dessutom oftast parkeringsrestriktioner. Därför ifrågasätter förvaltningen om tätbebyggelsegrad enligt sociotopkartan ger ett rättvisande värde.

Ytterstadområdenas ålder

En viktig faktor när det gäller drift och underhåll är vilken ålder området har. Äldre områden har ett större underhållsbehov än nyare områden. Även driften försvåras i äldre områden eftersom det finns skillnader i stadsplaneringen i jämförelse nyare områden. I områden byggda på 30 och 40talet är gator och gångbanor smala och svåra att sköta, framförallt på vintern. Områden byggda senare har oftast bredare gator och har i större utsträckning separerad trafik vilket leder till att skötseln blir lättare och mindre kostsam. Påverkan av områdenas ålder blir extra tydlig i ytterstaden.

Vinterväghållning

Snörika vintrar blir vinterväghållningen väsentligt mycket dyrare än vintrar med lite snö. Efter en snörik vinter måste stadsdelnämnderna sänka kvalitén på städning och parkskötsel för att klara budgeten. Förvaltningen föreslår därför att budgeten för vinterväghållning skall vara prestationsbunden med t.ex. nederbördsmängd som mått. Snörika vintrar kan det bli aktuellt med snöbortforsling även i ytterstaden. Då snöbortforsling är mycket kostsam leder det nästan alltid till budgeten för vinterväghållning överskrids. Nederbördsmängden och därmed behovet av att forsla bort snö varierar över staden. Förvaltningen föreslår därför att budgeten för snöbortforsling bör ligga centralt och att medlen sätts in där de behövs mest.

Koloniträdgårdar

Stadsdelnämnderna upplåter mark för koloniträdgårdar. Taxan för upplåtelse är beslutad av kommunfullmäktige. Arrendena räknas upp med 60 % av kpi varje år. Stadsdelarna ansvarar för "reinvestering" om det finns behov av detta i ett koloniträdgårdsområde. Det kan t.ex. vara att anlägga ett nytt system för bevattning i området. De stadsdelar som har små eller ett mindre antal koloniområden får relativt lite intäkter från verksamheten. I dessa stadsdelar kan reinvesteringar således inte utföras utan att man använder medel anslagna för drift- och underhåll i området. Förvaltningen föreslår därför att intäkterna för koloniträdgårdsområden läggs i en central pott från vilken stadsdelarna kan söka medel för ev. reinvesteringar.

Hägerstens stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 att översända förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Abit Dundar m fl* (fp), *Christer Wicksell m fl* (m) och *Anita Stenlund m fl* (kd) till förmån för att lämna ärendet utan eget ställningstagande.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten *Christer Wicksell* (m) enligt vad som följer.

Ny resursfördelning får katastrofala följder för Hägersten!

Vänstermajoriteten med socialdemokraterna i spetsen presenterar nu ett nytt förslag till omfördelning av pengar mellan stadsdelarna. För Hägerstens del innebär de olika förslagen en katastrof och en ekonomisk kалldusch. I samtliga fall är vi förlorare. Särskilt drabbas våra barn genom kraftiga resursminskningar till barnomsorgen och skolan. Men även äldreomsorgen och vår stadsmiljöverksamhet i Hägersten kommer att försämrats med den nya omfördelningen.

Detta strider med stor sannolikhet mot likställighetsprincipen som stadgas i Kommunallagen. I lagens andra kapitel, andra paragrafen fastställs att "kommuner skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat." Detta är en grundläggande princip som förvägrar kommunen rätten att särskilja mellan stadens invånare oavsett om det gäller en positiv eller en negativ åtgärd. Lika lite som någon har rätt till en bättre behandling, högre bidrag eller lägre skatt, skall vi hägerstensbor inte behöva drabbas av väsentligt sämre service än övriga invånare i Stockholms stad.

Vi borgerliga partier protesterar kraftfullt mot dessa försämringar som socialisterna nu driver igenom i Hägersten. Vi förstår inte hur de lokala majoritetsföreträdarna med gott samvete kan fatta beslut om att försämrats så drastiskt för våra invånare, främst mot våra barn och äldre.

I stadsdelsnämnden väljer vi dock att lämna remissvaren om den ändrade resursfördelningen utan eget ställningstagande. Vi kommer senare att presentera egna alternativ i kommunstyrelsen när vi får överblick över hur alla dessa omfördelningar slår i staden som helhet. Det hindrar oss dock inte från att vara starkt kritiska till majoritetens fientlighet mot Hägersten.

Hägerstens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Hägerstens stadsdelsnämnd förlorar nästan 2 miljoner kronor (-18%) på förslaget och det gör att vi inte bedömer att en likvärdig standard kan uppnås över staden. Vi anser att korrektivet dagbefolkning får för stor vikt i fördelningen. Det föreligger ingen utredning som visar hur dagbefolkningen påverkar utan vi anser att denna faktor bygger på antaganden. Dessutom är vi tveksamma till om mängd- och arealuppgifterna som ligger till grund för fördelningen håller en tillfredställande nivå.

Väghållning

En faktor som påverkar väghållningen är antal parkerade bilar.

Bostadsområdets ålder påverkar mängden gatuparkering. I äldre områden finns ett fåtal parkeringsplatser på fastighetsmark. De anlades vid en tid när inte så många människor hade bil. Nu har betydligt fler bil och dessa parkeras idag på gatumark vilket avsevärt fördyrar barmarks- och vinterväghållning.

Skötsel

Korrektivet dagbefolkning gynnar de stadsdelar som t ex har stora centrumkomplex. Men numera är många av dessa inbyggda och staden har inte kostnadsansvaret för skötsel. Men Fruängens centrum som tillhör Hägersten är inte inbyggt och stadsdelsförvaltningen har där med kostnadsansvaret.

Det är inte bara mängden skräp som avgör frekvensen på tömningar av papperskorgar utan även sanitära aspekter. Organiskt avfall från t ex hundar kan inte ligga hur länge som helt i korgarna.

Underhåll

Underhållet av våra parker är mest relaterat till ålder och mängd och mindre till användandet. Ett exempel på detta är trappor. Vi står inför det faktum att trappor måste stängas av eftersom vi inte har resurser att under-hålla dem. Ett stort användande av parker sommartid innebär inte väsentligt högre underhållskostnader.

Övrigt

Vi anser att kvaliteten på areal- och mängduppgiften som gatu- och fastighetskontoret har är skiftande och inte pålitliga. Det finns olika sätt att beskriva vad som ingår i arealerna. Vi menar att det inte går att basera nya nyckeltal på det underlaget. Vi anser man borde börja med att kvalitets-säkra mängderna och sedan skapa ett nytt fördelningssystem där anlägg-ningarnas ålder och kvalitet finns med.

Marknadskrafternas påverkan på kostnadsbilden kan vara stor och för detta finns ingen justerande variabel. Vi har sett under åren att entrepre-nörernas intresse av att lämna anbud ser väldigt olika ut vid olika perioder.

Konsekvenser av förslaget

Hägersten stadsdelsförvaltning har idag ett avtal med en entreprenör för vinterväghållning, barmarksrenhållning och parkdrift. Det är samma standardnivå i vårt avtal som alla andra ytterstadsstadsdelar har. Vårt avtal gäller från 2002-05-01 och fem år framåt med möjlighet till 2 års förläng-ning. Kostnaden för avtalet 2004 är 8,3 miljoner kronor. Dessutom har vi ett separat avtal för drift av dammar och fontäner till en kostnad på 0,2 miljoner kronor. Totalt har vi avtal för 8,5 miljoner kronor.

Enligt stadsledningskontorets förslag skulle vår budget bli 8,8 miljoner kronor. De resterande 0,3 miljoner kronor skall täcka extra kostnader för ökad snömängd samt kostnader som vi idag har för följande:

Agenda 21	0,3 mkr
el/vatten	0,3 mkr
skadedjursbekämpning	0,1 mkr
parkingenjör	0,5 mkr
samhällsplanering	0,3 mkr
vårstädningsskampanj	0,1 mkr

För vintern 2003/2004 beräknas kostnaden för ökad snömängd bli ca 1,0 miljoner kronor.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 20 april 2004 att överlämna och återopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Fredrik Wallén* (kd), *Catharina Hillerström Vagli m fl* (m), samt *Helen Jäderlund Eckardt m fl* (fp) till förmån för att överlämna ärendet utan eget ställningstagande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Från många stadsdelsförvaltningar främst i ytterstaden har det framförts kritik på hur medel för fysisk verksamhet har fördelats mellan stadsdelsförvaltningarna. Fördelningen bygger till stor del på de förhållanden som rådde vid bildande av stadsdelsförvaltningarna 1996.

Stadsledningskontorets förslag är därför en mycket angelägen åtgärd för att stadsdelsförvaltningarna ska få rättvisa förutsättningar att utföra sin fysiska verksamhet.

Hässelby- Vällingby stadsdelsförvaltning anser att fördelningsmodellen ska tillämpas fullt ut redan 2005.

Orsaken till detta är att Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd under flera år fått en medelstildelning som inneburit allt större standardsänkningar av den fysiska verksamheten för varje år och att utrymmet för underhållsåtgärder varit mycket lågt. De flesta anläggningar i våra stora parkområden t ex. parkvägar, trappor och murar har inte underhållits annat än vid akuta skador sedan de anlades på 50- och 60 talet.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är mycket viktigt att parkvägarna blir upprustade. Anledningen är att stora delar av stadsdelsområdet är planerat efter trafiksepareringsmodeller som i största möjliga utsträckning skiljer gång- och cykeltrafik från biltrafik. Den övervägande delen av gång- och cykeltrafiken till skolor och affärer och kommunikationer sker på våra parkvägar.

Det är därför olyckligt att de mängder som avser asfalterade ytor på parkmark är helt fel i de bifogade tabellerna. Även mängderna för torgytor är fel. Det innebär att den nu redovisade fördelningsmodellen bygger på felaktiga mängder.

Asfaltytor i parkmark ska vara 350 000 kvm

Torgytor ska vara 61 861 kvm

Det är svårt att sätta sig in i hur korrelationstalen är uppbyggda.

Hässelby- Vällingby stadsdelsförvaltning anser att underhållsbehoven borde vara en viktig faktor att ta med för en rättvis fördelning av medel.

I innerstaden har en stor del av underhållsbehoven blivit tillgodosedda i samband med ombyggnader, ledningsomläggningar mm. Dessutom har upprustning och nyinvesteringar utförts i större utsträckning än i ytterstaden.

Vällingby är ett regionalt centrum med mycket stor genomströmning av människor som även kommer från angränsande kommuner för att arbeta, handla eller byta till andra transportmedel. Det är tveksamt om de korrelationsfaktorer som använts har tagit hänsyn till detta.

Under den tid som stadsdelsnämnderna funnits har det varit flera oklarheter om var gränsen för olika verksamheter går. Vid överläggningar med fackförvaltningar som Gatu- och fastighetskontoret, Idrottsförvaltningen och Stockholm Vatten AB har man successivt överfört visst underhållsansvar till stadsdelsförvaltningarna utan att motsvarande medel överförts.

Från stadsdelsförvaltningarna har det därför framförts önskemål om att förvaltningsövergripande beslut inte ska fattas av fackförvaltningar och att fördelning av medel ska ske efter objektiva kriterier som t ex: storleken på de olika skötselytorna som stadsdelsförvaltningarna ansvarar för. Detta tillgodoses till stor del med den nu föreslagna fördelningsmodellen.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 enligt följande.

1. Tjänsteutlåtandet utgör nämndens svar på remissen.
2. Nämnden uttalar att modellen för stadsmiljöverksamhet måste omarbetas.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Därutöver anför nämnden följande.

Vi välkomnar att det görs en översyn av stadens system för resursfördelning mellan stadsdelarna till olika verksamhetsområden. Det finns många brister i de nuvarande systemen och för stadsmiljöområdet finns idag ingen modell alls. Det är dock en mycket svår uppgift att hitta korrekta faktorer för fördelningen och att på ett rättvisande sätt fånga de speciella förhållandena i varje stadsdel.

I de föreslagna modellerna finns en rad brister.

Vi delar förvaltningens oro beträffande fördelningsmodellernas konsekvenser för verksamheten i Katarina - Sofia när det gäller Barn och ungdom samt stadsmiljö.

Förvaltningen har framhållit att det beträffande barn och ungdom saknas en förklaring till varför man valt att fördela just 19 % utifrån socioekonomiska variabler och vilka effekter man anser att detta ska ge. Inom dessa variabler saknas ett barnperspektiv som t ex andelen barn med vissa diagnoser, antal särskoleelever, resultat av drogvaneenkäter etc.

Vi anser att de områden i staden som har stora behov av ytterligare resurser för barn och ungdom måste kunna tillföras dessa. Samtliga stadsdelar i staden måste dock ha de grundläggande resurser som krävs för att bedriva verksamheten till fullgod kvalitet och enligt kommunens intentioner t ex beträffande barngruppernas storlek. Det är inte möjligt att genomföra detta i Katarina-Sofia om resurserna för barn och ungdom minskas enligt den föreslagna modellen.

För stadsmiljöverksamheten skulle den föreslagna modellen medföra en minskning av resurserna med 20 %. Vi är en av de stadsdelar som har störst problem med nedskräpning och parkskötsel. I hög grad beror detta på en faktor som över huvudtaget inte medräknats i modellen, nämligen hög krogtäthet och stor andel "kvällsbesökare" till krogar, nöjesliv och nattöppna snabbmatsställen. Vi har också många dagbesökare som varken bor eller arbetar i stadsdelen utan kommer hit för rekreation och nöjen. De mest frekventerade gatorna som Götgatan och Folkungagatan kräver t ex mycket tät städning. Det är nödvändigt att en variabel för denna faktor finns med i modellen. ~~Solen~~ Förvaltningen påpekar kräver också den nya stadsdelen i Hammarby sjöstad extraordinära insatser beträffande skötsel och underhåll, vilket måste beaktas inom resursfördelningen.

Utgångspunkten för de nya fördelningsmodellerna är bland annat att de ska vara tillämpliga på alla stadsdelar och vara accepterade. Vi anser att de endast kan få acceptans om alla för stadsdelarna relevanta faktorer räknas in. Vi anser därför att modellerna måste omarbetas när det gäller Barn och ungdom samt Stadsmiljö.

Reservation anfördes av *Margareta Björk m fl* (m) och *Fredrik Lundin m fl* (fp) till förmån för eget yrkande enligt följande.

Förslag till beslut

att överlämna utan eget ställningstagande
samt att därutöver anföras:

Föreliggande förslag till nytt resursfördelningssystem inom stadsmiljö måste ses i ett sammanhang med de övriga tre förslagen till ny resursfördelning.

Föreliggande förslag, att minska resurstilldelningen med 20 %, synes vara ett alltför ogenomtänkt förslag, eftersom den föreslagna minskningen motsvarar t ex den nuvarande totala kostnaden för all skötsel av park- och naturmark eller nästan all städning av gator och torg i stadsdelsområdet. Medborgarna i Katarina-Sofia stadsdel är mycket engagerade i sin stadsmiljö och kommer inte att acceptera ett sådant förslag med tanke på den höga skatt som man betalar.

Ytterligare ett (s)viket vallöfte – var det inte så att alla gator skulle städas varje dag?

Reservation anfördes av *Patrik Holmberg* (kd) till förmån för att överlämna ärendet utan eget ställningstagande.

Katarina-Sofia stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

En ny fördelningsmodell behövs

Stadens nuvarande resursfördelning för stadsmiljöverksamhet bygger inte på enhetliga och objektiva kriterier. Vidare baseras den på inaktuella avtal. Mot bl.a. den bakgrunden har stadsledningskontoret föreslagit en ny resursfördelningsmodell.

Även stadsdelsförvaltningen anser att en ny resursfördelningsmodell behövs och att den nya modellen kan delas upp i de tre delsystem som ingår i stadsledningskontorets förslag. Förvaltningen har inga invändningar mot att intäkter behandlas på ett oförändrat sätt.

Ytorna inom stadsdelsområdena är utgångspunkten för fördelningen av medel för de två huvudsakliga verksamhetsgrenarna, gatuskötsel och grönområdesskötsel. För att kompensera för förhållanden som stadsdelsnämnderna inte råder över används s.k. korrektiv. För gatuskötsel används två korrektiv, tätbebyggelse och skräp och för grönområdesskötsel används ett korrektiv, skräp och slitage.

Korrektiven för skräp är bristfälliga

Ett krav som stadsledningskontoret ställt på den nya fördelningsmodellen är att den ska baseras på objektiva variabler. Ett lika grundläggande krav bör dock vara variabelernas validitet, d.v.s. att de mäter det som är avsett att mätas. Enligt förvaltningens mening speglar inte de befolkningsfaktorer som valts för att beakta nedskräpningsgraden på gatumark resursbehovet i tillräcklig omfattning. Dessa faktorer är dagbefolkning, folkmängden och antalet gymnasieelever. Den mesta nedskräpningen på många av stadsdelsområdets gator sker kvälls- och nattetid och är till stor del en följd av den höga krogtätheten. Förvaltningen anser inte att någon av de valda befolkningsfaktorerna fångar upp denna nedskräpning. Även den frekventa

na fångar upp denna nedskräpning. Även den frekventa förekomsten av matserveringsställen i övrigt bidrar till den omfattande nedskräpningen.

Befolkningsfaktorerna fångar inte heller upp nedskräpningen i flera av stadsdelsområdets grönområden på ett tillräckligt bra sätt.

Viktning mellan och inom verksamhetsgrenarna

Förvaltningen har inga invändningar mot att verksamhetsgrenarna viktas gentemot varandra utifrån historiska bruttokostnader.

Förvaltningen har emellertid synpunkter på viktningen inom verksamhetsgrenen grönområdesskötsel. Enligt kostnadsuppgifter från gatu- och fastighetskontoret kostar parkskötseln i genomsnitt ca tio gånger så mycket som skötsel av naturområden. Enligt förvaltningens uppfattning är kostnaden för skötsel av naturmark i vissa delar av innerstaden betydligt högre än motsvarande skötselkostnad i ytterstaden. I innerstaden är naturområdena begränsade i storlek, varför nedskräpningen och slitaget per ytenhet blir mer omfattande.

Undantag behöver göras för Hammarby sjöstad

Stadsdelen Gamla stan har undantagits från kravet att fördelningsmodellen ska vara tillämplig för alla stadsdelar. Förvaltningen anser att även Hammarby sjöstad ska ges en specialvikt. I sjöstaden har helt nya gatutyper tagits fram och jämfört med andra innerstadsparker har stadsdelens parksystem utformats väsentligt annorlunda. Den annorlunda utformningen innebär betydligt högre skötselkostnader. Förvaltningen har inhämtat synpunkter från den ansvarige planarkitekten för utbyggnaden av Hammarby sjöstad, som anser att fördelningsmodellen bör justeras för dessa faktorer.

Den föreslagna modellen behöver modifieras

Enligt stadsledningskontoret ska modellen för resursfördelning mellan nämnderna vara rättvisande, d.v.s. varje nämnd ska erhålla en rättvis andel av stadens totala budget. Enkelhet har valts framför millimeterrättvisa. Förvaltningen inser att alla särförhållanden i alla stadsdelsområden inte kan beaktas utan att modellen blir alltför svårhanterlig. Förvaltningen nöjer sig med att peka på frågor av större principiell och/eller särskild vikt och avstår därför från att t.ex. närmare beröra de merkostnader Katarina-Sofia stadsdelsnämnd har för driften av den allmänna snötippen i stadens parker. Med hänseende till de synpunkter som förvaltningen framfört föreslås att korrektivet för skräp på främst gatumark justeras så att den reella nedskräpningsgraden beaktas. Det bör t.ex. provas om inte antalet tillstånd för alkoholservering i förhållande till folkmängden kan vara en fungerande variabel. Även matserveringstillstånd där inte alkoholservering förekommer kan eventuellt också utgöra underlag för skräpkorrektivet.

Dessutom bör det övervägas att vikta naturmark i innerstad och ytterstad olika. Vidare finns det, enligt förvaltningens mening, starka motiv för att särskilt vikta de speciella förhållanden som gäller i Hammarby sjöstad.

Komplettering av beskrivningen av ekonomiska effekter

Den beskrivning som stadsledningskontoret lämnar på s 10 i avsnittet "Effekter av föreslagen modell" behöver kompletteras. Katarina-Sofia stadsdelsnämnds budget för stadsmiljöverksamhet år 2004 justerades vid kommunstyrelsens budgetavstämning i början av året. Nämnden erhöll då ytterligare 1,2 mnkr. Med den nya modellen minskar nämndens resurstilldelning för stadsmiljöverksamhet från 24,5 mnkr till 19,6 mnkr, vilket är en minskning med 20 procent. Således bör nämnden ingå i tabellen över de nämnder som får de största budgetförändringarna. Den stora resursminskning som Katarina-Sofia stadsdelsnämnd får vidkännas kommer att få omfattande konsekvenser för gatu- och grönområdesskötseln i stadsdelsområdet. Minskningen motsvarar t.ex. den nuvarande totala kostnaden för all skötsel av park- och naturmark i stadsdelsområdet eller nästan all städning av gator och torg. Att täcka dessa kostnader genom att ombudgetera medel från andra verksamhetsområden är, enligt förvaltningens mening, inte möjligt. I synnerhet inte när stadsledningskontorets översyn av resursfördelningssystemen för förskola, grundskola m.m. resulterat i att nämnden för dessa områden föreslås få en resursminskning i storleksordningen 6 mnkr.

Kista stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 följande.

1. Kista stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på kommunstyrelsens remiss.
2. Paragrafen förklaras omdelbart justerad.

Därutöver anför:

Den nya modellen som föreslås motarbetar den en gång så erkända ABC-stadens koncept med separerat trafiksystem för fordons- gång- och cykeltrafik, där traditionell gatumark räknas upp. Kistaborna är helt beroende av framkomligheten på gång- och cykelvägar som går genom parkmark i hela Kista. Den avverkade vintern har varit mycket besvärlig med sitt omväxlande Stockholms-väder, och framkomlighet och renhållning utsetts redan nu för kritik och minskade anslag, som försämrar läget kan helt enkelt inte accepteras. I ABC-staden byggdes också upp rejäla ytor och arrangemang för befolkningen som utnyttjas av barn och ungdom. Plaskdammar, parklekar, aktivitetsytor som förekommer i mindre utsträckning i innerstad och andra stadsdelar, spelar en avgörande roll för Kistas stora andel unga befolkning. Faktiskt krävs det en åldersrelaterad variabel för dessa mycket underhållskrävande skötseldelar i modellen.

Kista är en expanderande stadsdel och utvecklas nu till ett regionalt centrum och skyltfönster utåt mot landet, men också, utan överord, mot Europa och världen. Det tillkommer hela tiden nya ytor runt om i Kista, framförallt kring Gallerian och företagsområdet, utan att modellen ger kompensation härför. Kista Science City är en angelägenhet för hela

för. Kista Science City är en angelägenhet för hela Stockholm och ska den fungera som en magnet och exempel krävs att motsvarande resurser ständigt tillförs stadsmiljöverksamheten.

Idag förs en hård match för att uppehålla kvalitet och underhåll på alla typer av ytor som stadsdelen har ansvar för. Nedskräpning, klotter och vandalisering är tyvärr en realitet som fordrar stora och växande insatser från stadsdelen. Både invånare i Kista och besökande gäster, tillsammans med arbetande i våra områden sätter renhet och skötsel av området i första rummet. En minskning av anslagen, eller utlämnande av kompensationer för tillväxt skulle helt enkelt ses som hot mot Kistas utbyggnad.

Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Fördelningsmodellen baseras på tre typer av data, 1. arealer, 2. befolkning och 3. stadsplanering. Tre verksamhetsgrenar – a. gatuskötsel, b. grönområdesskötsel och c. övrig stadsmiljö – beräknas var och en för sig. Med hänsyn till att det kan kosta olika mycket i olika områden att upprätthålla en likvärdig/genomsnittlig standard som stadsdelsförvaltningarna inte råder över, utnyttjas i modellen standardiserade korrektiv för gator (komplikationer till följd av tät bebyggelse och skräp) och för parker (slitage och skräp). Dessutom beaktas att naturmark är skötselmässigt billigare än parker (1/10).

I modellen redovisas gatuyta inklusive gång- och cykelbanor och kringtor. För Kistas del uppgår gatuytan till 391 000 kvm och parkvägar till 234 000 kvm, vilket är extremt stor andel s.k. parkvägar av totalytan. Detta beror på det separerade trafiksystemet som innebär att gående inte kan nyttja gator för gång- och cykeltrafik utan är hänvisade till vägar som oftast ligger på parkmark enligt stadsplan men inte ligger i parker. Det blir helt orättvist om inte dessa vägar med gc-funktion medräknas i gatuytor.

I modellen räknas gatuytan upp med en tätbebyggelsekorrektiv, för Kista del med 2,24 gånger gatuytan medan gc-vägar inte räknas upp alls.

Summan uppräknade gator samt icke uppräknade parkvägar räknas sedan upp med ett skräpkorrektiv, vilket är 2,25 gånger. Genom att gc-vägar på icke gatumark inte räknas upp förlorar Kista ca 1,7 mnkr vid fördelningen vilket är oacceptabelt. Fördelningsförslaget innebär minskad standard jämfört med andra stadsdelar och visionen om ett företagsområde i världsklass även skötselmässigt blir en utopi.

Rena parkvägar i parker som inte behöver vinterväghållas prioriterat får gärna räknas bort, men våra primära och sekundära gc-vägar måste behandlas som gångbanor och cykelbanor på samma sätt som de som ligger på gatumark. Om dessa inte sköts vad gäller snöröjning och vinterväghållning så kan såväl boendeytområden, arbetsområden och centrum lamsläs och olycksfallrisken öka dramatiskt, då varken

betsområden och centrum lamlås och olycksfallrisken öka dramatiskt, då varken bostäder, arbetsplatser, affärer, bussar, tunnelbana kan nås via gatusystemet mer än för ett fåtal. Att försöka gå på gator utan trottoarer är givetvis mycket farligt särskilt vid halka.

I Kista kostar gc-vägar tre gånger så mycket att vinterväghålla som gator, vilket gör förslaget ändå mer orättvist. Gc-vägarna har samma prioritet som gator dvs. de ska vara snöröjda inom 4 respektive 12 timmar. Gångstråk vid och till centrumbildningar, busshållplatser, tunnelbanestationer, skolor, daghem och servicehus skall prioriteras. Dessa skall normalt vara halkbekämpade till morgonrusningen. Vidare finns ett omfattande system av x-vägar, dvs. gångvägar på tomtmark, som staden åtagit sig att sköta enligt exploateringsavtal. Dessa finns inte alls med i förslaget, men kostnaderna för dessa är lika stora som för gc-vägar.

Vidare är inte beaktat att gator och trottoarer underhålls av gatu- och fastighetskontoret medan våra gc-vägar får förvaltningen underhålla själv. Här är merkostnad på ca 0,5 mnkr. Stadsdelsförvaltningen skulle gärna avstå det dubbla trafiksystemet och få reguljära gator med trottoarer men de skulle kosta miljardbelopp. Istället har alltför många gångvägar tillkommit bl.a. mellan Kista Tower och Kista entré på spektakulär hängbro och en gångväg genom företagsområdet till Nokia m.fl. med trappor som förhindrar maskindrift. För att illustrera gc-vägarnas och x-vägarnas helt avgörande betydelse för en fungerande infrastruktur redovisas dessa i bilaga 2 och 3.

Det är bra att hänsyn tas till dagbefolkning, även om bara halva dagbefolkningen medräknas. Att gymnasieelever ingår här är besynnerligt. Dessa är väl de som belastar utemiljön minst. I varje fall borde i så fall studenter räknas med. Det hade varit logiskt om även besökande medräknas men förvaltningen har förståelse för att detta är svårt att beräkna. Kista Gallerias tillkomst med 12 miljoner besökande om året har ökat skötselkostnaderna drastiskt.

En av de viktigaste parkfunktionerna är aktivitetsytor, lekparker, lekplatser, plaskdammar, isbanor för barn och ungdom. I framlagt förslag är den sociala delen helt bortglömd och istället betraktas fysiska verksamheten som en teknisk skötsel fråga. En lämplig variabel hade varit andelen barn- och ungdom upp till 16 år. Den andelen ligger i västerort mellan 28 och 21 procent av befolkningen. Endast ett fåtal stadsdelar i söderort kommer upp till denna procentsats medan innerstaden ligger avsevärt under och ner till 13 procent för någon stadsdel. Flera i våra invandrarområden är helt hänvisade till våra parker o.dyl. hela sommaren. Många får inte åka på semester eller kollo av olika skäl. Detta är en anledning till att Kista behållit 4 plaskdammar som utnyttjas flitigt hela sommarsäsongen då bassängbad saknas. Det kan inte vara rätt att stadsdelsförvaltningen för att upprätthålla trafiksystemet kan tvingas till besparingar på anordningar för barn- och ungdomsverksamheten.

I förslaget finns inte torgytor och gångbanetorg på gatumark medtagna (42.000 kvm). Vidare är inte x-områden med (ca 24.000 kvm). Flera gator och gc-banor i företagsområdet och runt Kista Galleria är inte inmätta och finns således inte med i underlaget. Stadsdelsförvaltningen förutsätter att detta åtgärdas innan slutliga tilldelningen sker. I framtiden så måste detta ske omgående då investeringarna

en sker. I framtiden så måste detta ske omgående då investeringarna genomförts, då entreprenören kräver tilläggsersättning härför.

Antalet stadsplaneremisser är inte det lämpligaste måttet för stadsplanearbete. I Kista så lägger förvaltningen ned mycket tid genom att delta i Kista Science City-arbetet, utarbetande av ny infrastruktur för en hel stadsdel och stadsmiljöarbetet för Kista centrum och företagsområdet. Arbetet med stadsplaner är härvid närmast försumbart som mått.

Modellen är nollsummespel, dvs. vid utbyggnader så ska medel omfördelas inom en fast ram. Detta blir tillväxtfientligt. Det borde vara självklart att tillkommande kostnader för nyexploateringar måste ge ett tillskott till den samlade ramen. Detta är lätt att räkna ut i exploateringskalkylen, där alla andra kostnader medtas utom drift. I övriga fördelningsnycklar i staden är kopplade till prestation dvs. antal barn i skola och förskola, antal pensionärer genererar totalanslagen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 följande.

Stadsdelsnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag till beslut samt uttalar följande:

Stadens resursfördelningssystem till stadsdelsnämnderna har allt sedan stadsdelsnämndernas införande varit föremål för debatt och kritik.

Kritiken har ofta tagit sikte på att man på ett eller annat sätt ansett sig förfördelad av systemet. De flesta nämnderna kan anföra argument för hur just de drabbats orättvist av systemet. Många gånger har man också haft sakligt rätt, det finns brister i resursfördelningssystemet. Därför är det bra att en översyn av systemet nu genomförs.

Utgångspunkten för kritiken är dock ibland tveksam. De som tror att man kan hitta ett perfekt system som absolut rättvist fördelar resurserna ut till stadsdelsnämnderna har fjärrmat sig allt för mycket från problemets kärna. Även det nya förslaget kommer att ha sina brister, liksom det som kommer därefter...

Innan vi kommenterar de olika förslagen i remissen vill vi uttala vissa principer som vi anser viktiga att beakta när man beslutar om stadens resursfördelningssystem.

Resursfördelningssystemet bör vara opåverkbart för stadsdelsnämnderna.

Då menar vi naturligtvis inte ur demokratisk utgångspunkt. Vad vi avser är att resurserna så långt det går skall fördelas utifrån objektiva sakliga förhållanden.

Det har i det nuvarande systemet funnits inslag där nämnderna på konstlad väg kunnat påverka resursfördelningen. Detta vill vi att man så långt det går försöker undvika i det nya förslaget.

Det är viktigt med socioekonomisk omfördelning.

Lika resurser borgar inte för lika resultat. Tvärtom är det ofta så att för att åstadkomma lika resultat så förutsätter det att man sätter in olika resurser. Vi ställer oss därför positiva till de delar i resursfördelningssystemet där man gör en socioekonomisk omfördelning till fördel för de som har de största behoven.

Den sammanlagda effekten.....

Oaktat att vi i huvudsak delar de utgångspunkter som ligger till grund för översynen av resursfördelningen så kan vi inte blunda för de konsekvenser det skulle medföra för vår stadsdelsnämnd om förslaget skulle genomföras i dess nuvarande tappning. Enligt förvaltningens förslag så skulle den sammanlagda effekten för vår nämnd ligga kring minus 25 miljoner. Förvaltningen redogör på ett sakligt och bra sätt i sitt tjänsteutlåtande för konsekvenserna inom de fyra olika resursfördelningsområdena. För oss är det framförallt inom det pedagogiska och det fysiska området som förslaget ger stora ekonomiska effekter.

När man tar ställning till införandet av ett nytt resursfördelningssystem så är det inte rimligt att bara titta på effekterna inom de fyra olika ”stuprören” där effekterna inte alltid blir så alarmerande mellan nämnderna. Man måste också ta i beaktande den sammanlagda effekten.

Stadsmiljöverksamhet

Översynen av resursfördelningen inom stadsmiljöverksamheten skall avspegla de olika behoven i alla delar av staden för att fördela resurserna på ett rättvist sätt. Vi anser att detta är ytterst lovligt. Utredningen har velat finna objektiv statistik. Känd statistik omfattar dag- respektive nattbefolkning.

Dock saknas underlag för tillfälliga besökare som varken arbetar eller bor inom stadsdelen. Dessa tillfälliga besökare torde under sommarhalvåret uppgå till åtskilliga tusentals individer vilka påtagligt bidrar till ökad förslitning av gemensamma ytor samt till extraordinära städinsatser. Det är önskvärt att i framtiden finna instrument så att denna grupp blir mätbar.

Gruppen dagbefolkning vistas i stadsdelen ungefär 8 till 10 timmar per dygn måndag till fredag. Det är i stort likvärdigt med den tid som boende, med arbete i andra stadsdelar, vistas ”på hemmaplan” under dygnets ljusare timmar.

- ? Ge dagbefolkningen högre vikt. Idag upptas de till halva vikten mot den boende befolkningen. Om det innebär kraftiga avvikelser för någon nämnd så kan detta lösas med "maxtak".
- ? Utred även olika modeller för inner- (läs stenstaden) och ytterstaden.
- ? Nya resursfördelningssystemet bör verka fullt ut först i samband med att nämnderna kan gå ur gällande avtal.

Särskilt uttalande gjordes av *Mats G Nilsson m.fl. (m)*, *Didar Samaletdin m.fl. (fp)* enligt följande.

Vi tar inte ställning till ärendet om nytt resursfördelningssystem utan lämnar det utan eget ställningstagande. Vi noterar dock med stor oro att Kungsholmen föreslås bli en stor förlorare i det föreslagna systemet och att ingen hänsyn tas till det stora antal besökare som Rålambshovsparken har från hela staden.

Vi kan inte se att modellen fyller alla de krav som förslaget reser på innehållet. Framför allt tycker vi inte att den är lättförståelig, rättvisande och knappast accepterande, eller anpassningsbar. Tvärtom krävs omfördelningar och involverande av nya vikter och avsnitt i överensstämmelse med våra krav.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Det är viktigt att inledningsvis påpeka att Kungsholmens stadsdelsområde **inte** har en för hög standard avseende städning och underhåll av utemiljön. Möjligen är den något högre än i vissa andra områden, men den är **inte för hög**.

Stadsdelsförvaltningen håller dock med om att det finns ett behov av ett nytt system för fördelning av medel för fysisk verksamhet som uppfyller de krav som satts upp – om inte annat för att minimera de diskussioner om orättvisor mellan stadsdelarna som ofta uppstår. Förvaltningen menar också att det finns objektiva skäl för en omfördelning som innebär att Kungsholmens stadsdelsnämnds resurser minskas i relation till vissa andra stadsdelsnämnders. Effekterna av den föreslagna modellen blir dock orimligt stora.

Förvaltningen motsätter sig alltså inte en viss omfördelning, men en minskning av anslaget med 30 procent kan inte genomföras med rimlig standard på städning och underhåll och framförallt inte inom ramen för nuvarande avtalsperiod (t.o.m. 2006-08-31). En neddragning till den nivå som föreslås i steg 1, år 2005 (-4,6 mkr) kan möjligen verkställas, men med betydande effekter på skötsel och underhåll. En neddragning med de belopp som föreslås i steg 2, år 2006 (-9,3 mkr) skulle - om den genomfördes - innebära en nedskärning motsvarande hela kostnaden för renhållning på både gatu- och parkmark **och** totalkostnaderna för badplatsdrift och blomsterprogram.

Effekter av förslaget 2005

Efter avdrag för administrativt avlyft (kostnader för nämnd, gemensam administration m.m. och avdelningens egen administration) återstår för den fysiska verksamheten brutto 27,6 mkr i budget för 2004. Om denna summa ska reduceras med 9,3 mkr innebär det brutto 18,3 mkr. Nämndens kostnader för fast entreprenad för 2005 kan beräknas till omkring 19,3 mkr. Kostnaden räknas härafter upp med index fr.o.m. 2005-09-01. Därtill kommer ett antal ”fasta” kostnader utanför grundentreprenaden. Här följer en enkel uppställning över de samlade kostnaderna, med beräknade – teoretiska – möjligheter till nedskärningar (tkr på helår).

Verksamhet	Kostnad tkr	Möjlig besparing
Fast kontrakt	19300	800
Badplatsdrift	500	-
Blomsterprogram	600	300
Julgranar	100	50
Plaskdammar	150	-
Parkunderhåll	2000	1000
Lekplatsunderhåll	900	500
Övrigt, gatuservice	200	100
Attitydarbete	200	200
Snöbortforsling	1500	700
Snötippningsplatsen	300	-
Tjänster	1900	400
Summa	27650	4050

Den möjliga besparingen inom huvudkontraktet innebär att all städning av gator och parker på helgerna ställs in. Denna del av grundkontraktet har prissatts separat i samband med upphandlingen och kan avvecklas utan formella komplikationer, även om självklart effekterna på utemiljön i t.ex. Rålambshovsparken och kring Fridhemsplan kommer att bli betydande.

Besparingen inom blomsterprogrammet innebär att planteringarna på Kungsholmstorg – stadsdelens enda ”finpark” med såväl vår- som sommarplanteringar – sås igen med gräs (eller motsvarande förändring). Besparingen på julgranar innebär att vi inte längre förser Essingetorget och Kungsholmstorg med julgranar på allmän mark, utan bara har kvar granen på Fridhemsplan.

Det bedöms inte möjligt att spara på drift av badplatser, eftersom daglig städning och skötsel måste ske vid badplatserna, med tanke på skaderisker m.m. Det är inte heller rimligt att begränsa driften av plastdammar med tanke på dessas popularitet under sommartid och att gatu- och fastighets-nämnden nyligen investerat stora belopp i plaskdammarna inom stadsdelsområdet.

När det gäller extrabeställningar – där t.ex. beskärning av träd och buskage, nyplanteringar, reparationer av trappor, skadedjursbekämpning, utplacering av nya papperskorgar i parkerna och liknande jobb utanför grundkontraktet finansieras – kan en halvering av utgifterna verkställas, om än med betydande konsekvenser i form av sämre service och kvalitet.

Parkleks/lekparksunderhållet bör kunna hållas på en låg nivå under 2005, med tanke på de relativt stora satsningar som varit möjliga under 2003. På samma sätt – möjligen med mer märkbara konsekvenser – kan antalet extrabeställningar på gatumark halveras. Det handlar t.ex. om nya papperskorgar, snabb bortforsling av s.k. tjuvtippar m.m.

För 2004 har avsatts 200 tkr för ”attitydarbete”, alltså kampanjer m.m. för att förmå folk att ändra beteende och skräpa ner mindre. Denna satsning kan naturligtvis – även om det inte är önskvärt – helt upphöra.

När det gäller snöbortforsling har – med ledning av de senaste vintrarnas snömängd – för 2004 budgeterats för två tömningar av gatorna från upplogad snö. Här kan man naturligtvis chansa och bara budgetera för hälften. Ett år som 2004 fungerar ju detta (med reservation för vad som kan ske under december), men för ett normalår är det mera tveksamt.

För snötippningsplatsen bör 0,3-0,5 mkr räknas som driftkostnad. Att ställa iordning platsen varje år, med s.k. tippstock, manskapsvagn, avspärningar etc. ingår i vår upphandlade entreprenad. Till detta kommer eventuella kostnader för s.k. snöstötning (bogserbåt som ”trycker undan” snön), ramning (djuplodning enligt särskilt schema för att konstatera hur mycket bottenslam som samlats) och muddring. Det går inte att ange en normalkostnad för detta. Om förvaltningen ska ställa upp ett seriöst budgetförslag bör dock minst 0,3 mkr tas upp.

När det gäller tjänster för uppföljning, kontroll, kontakter med entreprenör, handläggning av bygglov, upplåtelse, stadsplaner etc. ser förvaltningen möjligheter att fördela om uppgifterna på så sätt att en tjänst kan dras in fr.o.m. 2005 utan kvalitets- eller serviceförsämringar. Därigenom bör en besparing på 0,4 mkr vara möjlig. Sammantaget bedömer förvaltningen att en anpassning till ett nytt fördelningssystem bör vara möjligt till en nivå som motsvarar 50% av det som nu föreslagits, även om också detta får stora effekter på standard och extra insatser, men att ett genomslag med full effekt (år 2) inte är möjlig att hantera för stadsdelsnämnden, särskilt inte före 2006-09-01 då nuvarande entreprenadkontrakt för första gången kan förändras.

Förslag till förändringar

Ge dagbefolkningen högre vikt

Dagbefolkningen har i modellen givits halva vikten mot den boende befolkningen. Besökare har i brist på statistik inte kunnat ges någon vikt alls. Förvaltningen menar att dagbefolkningen i större utsträckning än de boende bidrar till nedskräpningen, medan tillfälligbesökarna till restauranger, parker m.m. förmodligen är ännu större "bovar". Ett sätt att delvis kompensera för detta är att ge dagbefolkningen samma vikt som de boende. Detta skulle då ge Norrmalms stadsdelsnämnd en väldigt mycket större tilldelning. Det problemet borde dock gå att lösa genom att betrakta citykärnan som ett speciellt område med särskilda beräkningssystem, på samma sätt som man redan specialbehandlar Gamla stan.

Olika modeller för inner- och ytterstad

En variant istället för att ytterligare försöka ändra den nu föreslagna modellen är att istället hitta en modell för ytterstaden och en för innerstaden. Innerstaden – åtminstone stenstaden – har helt speciella förutsättningar när det gäller såväl barmarksrenhållning som vinterväghållning. Exakt hur två olika modeller skulle se ut har förvaltningen ingen möjlighet att bedöma, men en orsak till att den nu föreslagna fördelningsmodellen blir mycket komplicerad är att den på ett någotsånär rimligt sätt ska fungera över hela staden. Separerade modeller för inner- respektive ytterstad borde kunna göras mindre komplicerade.

Genomför förändringen successivt

Oavsett om förändringen kommer inför budgetåret 2005 eller senare så kan den inte genomföras i så snabb takt som stadsledningskontoret föreslår. För Kungsholmens stadsdelsnämnd innebär förslaget att det grundkontrakt för entreprenad som ingicks våren 2003 är alltför dyrt redan 2005. Möjligheterna till omförhandlingar och kostnadsminskningar är inte stora. Om ett nytt resursfördelningssystem beslutas måste det genomföras successivt, med hänsyn till av staden ingångna avtal och tiderna för dessa.

Ta hänsyn till kostnader för snötippor

I innerstaden har Östermalms, Katarina-Sofia och Kungsholmens stadsdelsnämnder ansvar för snötippor i Saltsjön och Mälaren. Dessa upplåts i varierande grad också för övriga stadsdelars behov. För Kungsholmens del ingår i ordinarie driftkontrakt att ställa i ordning snötippen på hösten och avetablera den på våren, härbärgera utrustning, manskapsbod m.m. Detta kan beräknas fördyra entreprenaden med minst 200 tkr. Därtill kommer kostnader för isbrytning, snöstötning och muddring som måste göras i varierande grad beroende på hur stora mängder snö som tippats. De senaste vintrarnas kostnader för detta har varierat mellan ca 100-300 tkr. Kungsholmens stadsdelsnämnd bör därför kompenseras med minst 400 tkr för kostnader för snötippningsplats.

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 29 april 2004 att överlämna och återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Magnus Hellström* (m), *Anne Wompa* (m), *Daniel Somos* (m), *Karin Berggren* (fp), *Elisabet Abelsoon* (fp) samt *Andreas Sturesson* (kd), till förmån för att överlämna ärendet utan eget ställningstagande.

Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att Stadsledningskontorets förslag är genomarbetat och genomtänkt. Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget ska tillstyrkas.

Stadsdelsförvaltningen har med stort intresse tagit del av uppgifterna i utredningen som visar att Liljeholmens stadsdelsnämnd med nuvarande fördelningsmodell varit kraftigt missgynnad. Detta har haft återverkningar framför allt på möjligheterna att reparera och underhålla och på möjligheten till snabbare och effektivare klottersanering. Stadsdelsnämnden har inte heller kunnat budgetera Agenda 21 arbetet inom budgetramen för stadsmiljöverksamheten. Dessa kostnader, då framför allt lön till Agenda 21- samordnaren, har istället belastat administrationsbudgeten.

Nuvarande entreprenadavtal gäller t o m 2005- 09- 30 och nya avtal kommer med stor sannolikhet att vara betydligt dyrare än nuvarande och ta en stor del av budgetförstärkningen. Det är ändå en förhoppning att den förstärkta budgeten kommer att leda till att den yttre miljön i området kommer att bli renare och trivsammare för medborgarna.

En variabel i fördelningsmodellen som saknas är att hänsyn inte tas till de områden som är kuperade och därför har fler trappor än flackare område. Dessa trappor är dyra att sköta, främst under vintern. Liljeholmens stadsdelsnämnd har i procent av parkmarken det flesta antalet trappor av samtliga stadsdelsnämnder.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 att överlämna och återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Pär Hommerberg* (fp), *Maj-Britt Åkesson* (fp), *Michael Schartau* (m), *Sonja Gräns* (m), *Margaretha Swanström* (m) samt ledamoten *Torbjörn Andring* (kd), till förmån för att överlämna ärendet utan eget ställningstagande.

Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Det finns stora förväntningar på en ny fördelningsmodell för verksamheten stadsmiljö. Att kunna känna en trygghet i att den budget som tilldelas är någorlunda rättvis, har länge varit ett önskemål. Idag har de olika stadsdelarna fått anpassa sin verksamhet efter de pengar som tilldelats. Maria Gamla stans stadsdelsförvaltning välkomnar en ny fördelningsmodell.

Förvaltningen har stor respekt för det arbete som lagts ner för att försöka finna lämpliga variabler för en modell enligt de åtta ganska motsägelsefulla krav som angivits. Med givna förutsättningar anser förvaltningen att USK funnit en rimlig och en så tillförlitlig lösning som möjligt. Nedan några reflexioner:

Variablerna

- ? Förvaltningen anser att det hade varit mer rättvisande med *en* modell för innerstaden (innanför tullarna) och *en annan* för områden utanför tullarna. Stadsmiljön är så i grunden olika mellan dessa båda delar att de är svåra att foga in i samma modell. Totalfördelningen av pengar mellan ytter- och innerstad hade kunnat fastslås i politiska beslut. Inom fastslagna budgetgränser hade modellen kunnat ha två olika variabelinnehåll.

Förvaltningen hade föredragit att en modell hade skapats för innerstaden och en annan för ytterstaden.

- ? Bedömningen av "övrig stadsmiljö" med endast variabeln *antal nya detaljplaner* synes vid en ytlig betraktelse som mindre adekvat än t ex *antal markupplåtelser*. Antalet markupplåtelser torde finns i datasystemet för markupplåtelser, de är också signifikanta för de hinder och den skräpalstring i stadsmiljön, som uppstår när uteser-veringar m fl etablerar sig i trånga stadsmiljöer. Dessutom föranleder själva hand-läggningen många kontakter och diskussioner, varför handläggningen är tidskrävande och svår.

Antalet nya detaljplaner, som nu föreslås som den valda faktorn, har dock också ett värde i dessa sammanhang, eftersom de visar på att en stadsdelsförvaltnings insats i detaljplaneprocessen är tämligen omfattande med kontakter, samråd och tjänsteut-låtanden. Här gynnas stadsdelar med större nybyggnadsområden, vilket inte är så aktuellt i Maria-Gamla stan. Däremot har Maria-Gamla stan det näst största antalet markupplåtelser att handlägga.

Förvaltningen hade föredragit en variabel med antal markupplåtelser istället för nya detaljplaner.

- ? Dagbefolkning (dvs antal arbetsplatser med en viktning 50%) är en annan variabel som kan diskuteras. Förvaltningens erfarenhet är att den grupp som kommer till sin arbetsplats förvisso stundtals kan bidra med viss nedskräpning t ex under

lunchtid – men i allmänhet äts luncher i matsalar och på restauranger och efter arbetet åker man hem. Däremot är antalet *besökare* en stor nedskräpningsfaktor. Det kan handla om turister, krogfolket, partyfolket, missbrukare, klottrare m fl. Södermalm är populärt för alla dessa grupper. Det har tyvärr inte gått att finna ett objektivt nyckeltal för besöksgruppen.

Förvaltningen anser att viktningen av dagbefolkningen 50% är något för hög.

Angående ovan nämnda tre synpunkter måste tilläggas att förvaltningen är väl medveten om att det har varit svårt att finna lämpliga faktorer och anser att USK prövat alla tänk-bara lösningar för att finna bästa möjliga variabler med avseende på de krav SLK ställt på modellen.

Övriga synpunkter

Vissa av de föreslagna faktorerna är inte helt representativa för innerstaden. Detta gäller i högsta grad för *Gamla stan*, som har mycket specifika förhållanden.

Bland de mer kostnadskrävande insatserna vid skötseln av Gamla stan kan nämnas:

Extra inköpta manuella insatser (förutom kontrakterad skötsel) är nödvändiga för ren-hållning på gator med smågatsten och fältsten, sandning i backiga trånga gränder, snö-skottning för hand där maskiner inte kommer åt, samt omedelbar snöbortforsling till extra kostnader på grund av avsaknad av yta för snöupplag. Vid takskottning av snö och istappar blockeras dessutom omedelbart de trånga gränderna, varför nedtagen snö och is omgående måste tas bort.

Sommartid måste spolning av många gränder genomföras för att få bort urinstank mm.

Maskinrenhållning och vinterväghållning måste genomföras under några korta timmar på morgonen, eftersom boenden störs om maskinerna körs nattetid och framkomligheten under dagtid i folkvimlet är nästan obefintlig, vilket också bidrar till fördyring av drift-kostnaden. Turistsäsongen pågår hela året i Gamla stan.

Av detta framgår att förvaltningen tillstyrker den föreslagna särskilda uppräknings-faktorn för Gamla stans gatumark.

SLK föreslår att modellen ska få fullt genomslag under 2006. Förvaltningen har full förståelse för att övergångsregler kan behövas särskilt för de stadsdelar som har en minskad budget att förvänta sig. För Maria-Gamla stan som redan år 2005 ska upphandla en ny driftentreprenad är det annorlunda. Med vetskap om att kostnaderna för stadens driftentreprenader i genomsnitt har ökat med ca 25%, har Maria-Gamla stan en förmodad stor kostnadsökning att vänta under slutet av 2005, med fullt genomslag under 2006.

En 25 %-ig kostnadsökning på nuvarande kontraktssumma innebär 5,5 mnkr. *Förvaltningen stöder därför SLK:s förslag om att modellen bör få fullt genomslag senast inför budgetfördelningen 2006.*

Förvaltningen vill slutligen påpeka det angelägna i att kommunfullmäktige i samband med de årliga budgetbesluten, tar hänsyn till de förändringar som kontinuerligt sker i verksamheten stadsmiljö och som genererar högre kostnader. Förutom sådana förändringar som nu kan fångas upp av den nya modellen, t ex

förändringar som nu kan fångas upp av den nya modellen, t ex folkmängd, nya ytor mm, sker även andra förändringar, såsom t ex deponiskatter mm enligt miljölagstiftningen, konjunktur-växlingar, kontinuerligt utökat ansvar för näringslivsfrågor och medborgarkontakter, bildande av nya råd (t ex Brottsförebyggande råd, Koloniträdgårdsråd m fl råd som kan bli aktuella) och krav på allmän delaktighet i alla förändringsprocesser i stadsmiljön.

En uppföljning av den totala budgetsituationen i förhållande till verksamhetsansvaret borde göras ca varje år.

En avstämning av att den föreslagna fördelningsmodellen fortlöpande uppfyller intentionen att vara rättvis, borde samtidigt göras ca var tredje år.

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 att besvara remissen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Inge-Britt Lundin m fl* (fp), ledamoten *Sebastian Cederschiöld m fl* (m) och ledamoten *Anders Broberg* (kd) enligt följande.

Vi anser att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat följande:

1. Stadsdelsnämnden överlämnar ärendet utan eget ställningstagande.
2. Stadsdelsnämnden anför följande:

Det är väldigt bra att stadsdelen föreslås få ökad ersättning för städning. Det är något vi länge har krävt. Tyvärr avslog kommunstyrelsen vår begäran, men vi hoppas att stadsdelen denna gång lyckas få ökade resurser. Vi vill dock påpeka att det inte alls är säkert att det nya förslaget verkligen täcker de kostnader stadsdelen har för städning. Trycket på stadsdelen, i form av många besökare dygnet runt, och medborgarnas ökade krav på ren och snygg stad, kan leda till ökade städkostnader framöver.

Om kostnaden kan sänkas genom att städningen upphandlas centralt och/eller sköts centralt, är det värt att ändra ansvarsförhållandena. Det är också angeläget att någon form av extra tilldelning görs även till City-området, precis som idag sker för Gamla stan, något som förvaltningen lyfter fram.

Det är även viktigt att fortsätta samarbetet med stadsdelens näringsidkare för att med gemensamma krafter hålla stadsdelen städad. Det är olyckligt att den rödgröna majoriteten flörtar med klottrare. Såväl klotter som all annan form av skadegörelse ska bekämpas snabbt och effektivt.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Det är bra att staden gjort en översyn av hur medlen för stadsmiljöverksamheten skall fördelas. Utredningen har enligt vår uppfattning haft rätt utgångspunkter och som resultat av utredningsarbetet har framkommit ett förslag som vi i allt väsentligt vill

ställa oss bakom. Modellen är vid en översiktlig granskning inte helt lätt att förstå men den förefaller rättvis och beaktar väsentliga aspekter som styr verksamhetens villkor.

En sådan aspekt är den täta bebyggelsen i innerstaden, där trånga utrymmen, fasta hinder och inte minst den omfattande gatuparkeringen skapar problem för renhållning och snöröjning. En annan aspekt är de stora skräpmängder som åstadkoms av såväl boende och arbetande som tillfälliga besökare. Det stora antalet människor som besöker grönområdena medför dessutom ett betydande slitage på parkanläggningarna.

Modellen tar hänsyn till dessa aspekter men vi vill framhålla att de speciella förhållandena i Cityområdet inte beaktas tillräckligt. Där finns ett mycket stort nöjesutbud och restaurangliv, med sent öppethållande. Den stora strömmen av besökare, inte minst på kvällar och nätter, medför stor nedskräpning och städinsatserna försvåras av tillkommande skräpmängder efter att morgonstädningen startat.

Samtidigt ställs krav från näringslivet m.fl. att staden skall göra ett rent intryck och att parkerna skall vara välskötta. Som exempel kan nämnas att det under en sommar dag samlas in 1,5 ton med skräp i Kungsträdgården. För att tömma papperskorgarna på Drottninggatan behövs kontinuerliga insatser från en städpatrull.

Cityområdet är dessutom unikt i den meningen att det inte finns utrymme att lägga upp snömängder varför upplagad snö måste forslas bort. Snöbortforsling är överhuvudtaget en verksamhet som det nästan är omöjligt att budgetera rätt. Möjligheterna att fondera medel för snöbortforsling bör därför undersökas.

Förvaltningen föreslår att nämnden besvarar remissen genom att överlämna detta tjänsteutlåtande. Den nya modellen för medelsfördelning tillstyrks men särskild hänsyn bör tas till Cityområdet, på samma sätt som det gjorts i modellen beträffande Gamla stan.

Rinkeby stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 14 april 2004 att överlämna och återöppna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Kerstin Gustavsson* (m) och övriga minoriteten (m, fp, kd) till förmån för att lämna ärendet utan eget ställningstagande.

Rinkeby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Övergripande

Stadsdelsförvaltningen anser att utredningens resultat och förslag är väl genomarbetade. Det föreslagna systemet tar bättre hänsyn till aktuella förhållanden och uppfyller i och med det de krav som ställdes inför utredningen.

Ekonomiska konsekvenser

Med övergångsregler fram till 2008 ser stadsdelsförvaltningen att det skulle finnas möjligheter att anpassa verksamheten inför den kommande minskande tilldelningen.

Med snävare övergångsregler där minskningen 2005 skulle bli 2,8 mnkr och minskningen 2006 5,6 mnkr, skulle detta innebära att verksamheten måste tillskjutas medel från övriga verksamhetsområden för att klara av att uppnå uppsatta mål.

Lokala förutsättningar

Rinkeby har inte haft den utveckling som förutspåddes. I stället för att merparten av invånarna rotat sig i stadsdelen så har Rinkeby haft en hög in- och utflyttning av människor. Detta förklaras av att stadsdelen har en hög andel boenden med osäkra kontrakt; t ex 2:a handsuthyrning och inneboende.

Merparten av de nyinflyttade har kommit från andra länder och kulturer vilket inneburit att stadsdelen inom i stort sett alla områden behövt extra resurser för att klara av sina åtaganden, stadsmiljöverksamheten inte undantagen.

De faktorer som saknas för Rinkeby i förslaget till ny resursfördelningsmodell är hänsynen till områdets karaktär och befolkningssammansättning samt den fortfarande stora in och utflyttningen.

Skalfördelar

Rinkeby har den minsta stadsmiljöverksamheten i staden. 2003 omsatte verksamheten netto 6,8 mnkr (Östermalm ca 34,5 mnkr). Stadsdelsområdet utgörs av endast 911 402 m² bebyggd areal och övriga områden 288 963 m².

Trots sin storlek måste verksamheten ändå ha vissa administrativa och lagbundna funktioner. Stadsdelsförvaltningen har försökt lösa detta genom samordning med andra större verksamhetsområden, men vissa funktioner är direkt kopplade till verksamheten. Andelen som verksamheten därför måste lägga på administrativa resurser är därför högst bland samtliga stadsdelar.

Stadsdelsförvaltningen anser därför att resursfördelningsförslaget borde ta någon form av hänsyn till volymskillnader mellan olika stadsdelar.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 1 april 2004 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av *Billy Östh m fl* (m), *Göran Qvennerstedt m fl* (fp) samt *Ewa Samuelsson* (kd) till förmån för att lämna förslaget utan eget ställningstagande.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är bra med en ny fördelningsmodell för stadsmiljöverksamhet tas fram, då den rådande fördelningsnyckeln har många brister. Den nu föreslagna modellen har förvaltningen i stort sätt inget att erinra emot. Att

slagna modellen har förvaltningen i stort sätt inget att erinra emot. Att skapa en modell som är rättvis in i minsta detalj för alla är förmodligen ett omöjligt uppdrag för denna mångfacetterade verksamhet. Förvaltningen har, som tidigare nämnts, under utredningsarbetet haft möjligheter att lämna synpunkter på modellen. Den nya modellen innebär inga stora förändringar i medelstilldelningen för Skarpnäcks stadsdelsnämnds vidkommande.

En sak vill dock förvaltningen kommentera och det är resurstilldelningen vid omvandlingen av naturmark till naturreservat. Detta är något som berör Skarpnäcks stadsdelsnämnd i hög grad. Flatens naturreservat, som helt ligger inom stadsdelsnämndsområdet, har nyligen inrättats. I de skötselplaner som tagits fram, ställs helt andra krav på skötsel än de åtgärder som förvaltningen idag har möjlighet att utföra i naturmarken. Nacka gårds naturreservat är också under bildande. Här förväntas också den mark som är belägen inom kommungränsen att skötas av Skarpnäcks stadsdelsnämnd, enligt speciella skötselplaner. Förvaltningen anser att mark belägen inom naturreservat och som kräver speciella skötselinsatser, bör beaktas i modellen som parkmark och inte naturmark, för att tillförda medel ska täcka verkliga kostnader.

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 följande.

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till beslut.
2. Förslaget skickas till Gatu- och Fastighetsnämnden.
3. Förvaltningen hemställer hos kommunstyrelsen att ompröva föreslagen modell, samt konstruera den så den mer tar hänsyn till Skärholmens stadsdelsnämndsområdes lokala kostnadsdrivande särdrag.
4. Ärendet omedelbart justeras.

Särskilt uttalande gjordes av *Liliane Svensson m fl* (s), *Margareta Johansson m fl* (v), *Urban Johansson m fl* (mp) samt *Gustav Åkerblom* (fp) enligt följande.

Majoriteten instämmer i förvaltningens förslag till beslut och yrkar bifall till detta.

Vi vill därutöver anförda det orimliga i att stadsledningskontoret i sin nya beräkningsmodell kommit till ett resultat som innebär minskat anslag till Skärholmen.

- Samtidigt som man från stadens ledning utmålar Skärholmen till ett av tre synnerligen viktiga regioncentra med en mycket stor potential till framtida (ganska snar) utveckling.

- Stadsledningskontorets uttalade vilja att prioritera ”Vision för söderort”.

- Centrumkompaniets mycket stora satsning på en genomgripande upprustning av hela Skärholmens centrum.

Det enda rimliga är att i stället se verkligheten, - en verklighet som innebär att Skärholmstorget är ett tungt frekventerat torg som kan jämföras Sergels Torg, med dagliga besökare i stora mängder (30.000 - 40.000 per dag).

Därtill kommer allt det övriga som är att hänföra till stadsmiljöverksamheten i sammantaget fyra stadsdelar, Bredäng, Sättra, Skärholmen och Vårberg.

Vi vill därför med alla kraft hävda att det i stället är motiverat med en utökning av anslaget mot bakgrund av ovanstående argument som vi menar väger tungt.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Den nya modellen beräknar folkmängden utifrån områdets dagbefolkning som utgöres av förvärvsarbetande med arbetsplats i stadsdelsnämndsområdet oberoende av bostadsort och viktas till 50%, invånarantal samt antalet gymnasieelever efter skolans lokalisering, inte elevens bostadsadress. Denna beräkningsmodell av folkmängden missgynnar enligt stadsdelsförvaltningen sannolikt resurstilldelningen till Skärholmens stadsdelsnämnd då modellen inte tar hänsyn till att Kungens kurva och Skärholmens centrum tillsammans är norra Europas största affärsområde och att Skärholmstorget trafikerar av cirka 30-40 000 personer dagligen samt att hantverkare och leverantörer använder torget för leveranser till butiker. Dessutom är Skärholmstorget tungt frekventerat av boende och besökare med karaktären mer av ett citytorg av typen Hötorget. Detta innebär att torget kräver stora resurser för underhåll, drift och renhållning vilket modellen heller inte tar hänsyn till. Föreliggande konsultförslag angående Gatu- och fastighetskontorets förnyelse av torget ger en framtida ökning av driftkostnaden med cirka en miljon kronor per år.

Förvaltningen förslag

Förvaltningens föreslår att modellen konstrueras så den tar hänsyn till den stora besökand dagbefolkningen och till den planerade stora utökningen av centrumet och den framtida utvecklingen av Skärholmens – Kungen kurva enligt stadens Söderortsvision

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 22 april 2004 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Ann-Katrin Åslund* (fp), *Madeleine Jacobsson* (m), *Patrick Simonson* (kd), *Markku Sirviö* (m), *Bengt Porseby* (fp) samt tjänstgörande ersättaren *Björn Begner* (m) till förmån för att överlämna förslaget utan eget ställningstagande.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Effekter av modellen

Den nya modellen innebär vissa omfördelningar av medel mellan de olika stadsdelsnämnderna. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning beräknas få ett tillskott på ca 3,6 mnkr år 2004. Detta täcker dock inte de reella kostnaderna som stadsdelen i praktiken har för sin gatu- och parkskötsel.

Stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet bedrivs mestadels av entreprenörer enligt särskilda avtal, vilka en del löper ut först år 2008, vilket påverkar förmågan för stadsdelarna att anpassa verksamheten för nya budgetramar. Detta skulle innebära att resursfördelningsmodellen först får fullt genomslag år 2009. Stadsledningskontoret har därför föreslagit en övergångslösning för de stadsdelar som har pågående entreprenadavtal som innebär att fullt genomslag kan ske till år 2006.

Synpunkter från Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har sedan länge efterlyst ett mer rättvist system vad avser fördelningsnycklar för medel till stadsdels-miljöverksamheten. Den budget som fördelats till stadsdelen för detta ändamål har inte räckt till utan stadsdelsförvaltningen har fått omdisponera medel från andra verksamhetsprogram som i sin tur fått stå tillbaka i sin utveckling.

Trots att den nya fördelningsmodellen inte kan täcka in alla de kostnader som stadsdelsförvaltningen har för sin stadsmiljöverksamhet kan den anses vara ett kvalitetsmässigt mycket bättre och rättvisande fördelnings-instrument än nuvarande system.

Förvaltningen är dock beträffande skötseln av grönytorna tveksam till viktningen av förhållandet mellan kostnaderna för parkmark och naturmark. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning lägger ned stora kostnader på naturmarken med betesdjur på Järvafältet och ekologisk drift för att bevara mångfalden.

Kostnaderna för gatu- och parkskötseln i samband med att nya bostads-områden tillkommit p.g.a av ändrade detaljplaner och exploateringar, har hittills varit en stor ofinansierad kostnad för förvaltningen. Förvaltningen ser positivt på att detta nu rättas till i nya modellen så att ansvar och medel följs åt. Nackdelen är dock att medelstilldelningen för detta ändamål sker på någon annan stadsdels bekostnad eftersom modellen har en inbyggd faktor med syfte att vara icke-kostnadsdrivande utanför totalramen. Stora bostadsområden planeras i grannstadsdelarna vilket således kan påverka den framtida fördelningen, varför nästa gång drabbas den egna stadsdelsförvaltningen istället av nedskärningar. Detta kan innebära en ryckighet i planeringen mellan åren för stadsdelsförvaltningarna.

Verbalt kan modellen anses vara begriplig. Det är dock ej helt lätt att följa sifferexercisen bakom modellen med alla viktade variabler som mynnar ut i en fördelad procentsats. Förvaltningen kan tänka sig fler variabler som bör ingå men förstår komplexiteten i att hitta ett system som ger milli-meterrättvisa och som kan

iteten i att hitta ett system som ger milli-meterrättvisa och som kan kompensera alla kostnader som är specifika för de olika stadsdelsförvaltningarna. Som helhet är därför modellen acceptabel. Om stadsdelsnämnden vill göra investeringar för att höja standarden utanpå de faktorer som ingår i modellen får en prioritering ske liksom tidigare inom den egna totala budgetramen.

Till sist skall framhållas att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd sedan flera år tillbaka framfört att en ändring måste ske av nuvarande system, vilket också har planerats av stadsledningskontoret under flera år. Enligt det föreslagna övergångssystemet vid införandet av nya fördelningsmodellen skall 50 % av det kvoterade beloppet utgå till Spånga-Tensta år 2005 med 1,8 mnkr och först år 2006 med hela kvoten på 3,8 mnkr. Då nämnden nu redan idag har ett underskott på ca 7 mnkr för stadsdelsmiljöverksamhet föreslås att Spånga-Tensta och övriga stadsdelar, som förut varit kraftigt underkompenenserade för sin stadsmiljöverksamhet, erhåller hela sin kvot redan från år 2005.

Vantörs stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 29 april 2004 att tillstyrka förslaget till ny fördelningsmodell för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Henrik Ehrenberg (kd)*, *Marie Ljungberg Schött m fl (m)* samt *Lena Kling m fl (fp)* till förmån för att lämna ärendet utan eget ställningstagande med hänvisning till den fortsatta centrala behandlingen av ärendet.

Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen välkomnar att stadsledningskontoret låtit ta fram en fördelningsmodell för stadsmiljöverksamheten som tar sin utgångspunkt i vilka ytor som ska skötas och hur dessa ytor används och inte i historiska kostnader. Förvaltningen ställer sig bakom de fastställda kraven på modellen och ser positivt på att man gör en uppdelning i huvudgrenarna gatuskötsel, grönområdesskötsel och övrig stadsmiljöverksamhet så att modellen tar hänsyn till framtida förändringar av markanvändningen. Förvaltningen anser att den presenterade fördelningsmodellen för *gatuskötsel* i stort sett beaktar de förhållanden som har betydelse för verksamhetens kostnad. Förvaltningen vill dock särskilt lyfta fram att parkeringssystemen i olika områden har en mycket stor betydelse för möjligheten att bedriva en kostnadseffektiv gatuskötsel. Det är enligt förvaltningens mening tveksamt om tätbebyggelsegraden är ett lämpligt korrektiv för ytterstadens del eftersom det torde finnas delområden med hög bebyggelsetäthet enligt modellens definitioner men med få gatuparkeringar och vice versa.

När det gäller *grönområdesskötseln* kan förvaltningen konstatera att stadsledningskontoret prioriterat en enkel och lättförståelig modell framför att göra en detaljerad uppdelning i olika typer av ytor och objekt som kan finnas inom parker och naturområden. Förvaltningen har ingen avgörande invändning mot detta, men vill förorda att man noggrant överväger om den föreslagna viktningen mellan park- och naturmark är rättvisande eftersom det sker betydande nedskräpning och slitage inom vissa populära naturområden. Förvaltningen vill peka på möjligheten att i modellen särbehandla förslagsvis särskilt värdefulla natur- och friluftsområden. Genom att särbehandla denna typ av områden skulle man också kompensera det faktum att besökare till rekreationsområden inte ingår i modellens beräkningar av dagbefolkningen inom olika stadsdelsområden. Dessutom skulle modellen på detta sätt beakta att staden ofta ställer högre krav på skötseln inom särskilt värdefulla naturområden. Verksamheten inom *övrig stadsmiljö* innefattar en rad varierande arbetsuppgifter och det är inte enkelt att bedöma om modellen är rättvisande. Det är också svårt att jämföra den nya modellen med dagens situation eftersom några av arbetsuppgifterna som utpekats idag inte sorteras under den fysiska verksamheten, exempelvis förvaltningarnas medverkan i stadsplanering. Därutöver anser förvaltningen generellt att antalet antagna detaljplaner är ett grovt mått på hur mycket administration som krävs. Det kan till exempel pågå ett omfattande och resurskrävande arbete för att utveckla stadsmiljön inom ett område utan att det på kort sikt resulterar i ett stort antal antagna detaljplaner.

Slutligen vill förvaltningen bestämt förorda stadsledningskontorets förslag till ettårig övergångslösning framför utrednings- och statistikkontorets förslag till flerårig övergångslösning eftersom den sistnämnda lösningen missgynnar de nämnder som nyligen genomfört en upphandling av gatu- och parkskötseln. För Vantörs del skulle en flerårig övergångslösning innebära att de fördelade medlen för stadsmiljöverksamhet sannolikt inte kommer att täcka nämndens kostnader för denna verksamhet under de kommande åren, trots att verksamhetens standard enligt förvaltningens bedömning inte är högre än i andra stadsdelsområden.

Förvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker förslaget till ny fördelningsmodell för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet med ovanstående erinringar.

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 29 april 2004 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningens bedömning är att förslaget om ny fördelningsmodell för stadsmiljöverksamheten i allt väsentligt är ändamålsenlig. Den är dessutom välkommen eftersom behovet av en ny modell för denna medelsfördelning har funnits relativt länge.

Den nuvarande fördelningsmodellen för kostnader, som i princip bygger på de entreprenad-/egenregikostnader för respektive stadsdelsområde som gatu- och fastighetsnämnden hade när de ansvarade för verksamheten, har sedan länge spelat ut sin roll. I remissen anges också att den nu gällande modellen inte bygger på enhetliga och objektiva kriterier. Dessutom bygger nuvarande modell på felaktiga grunder eftersom stadsdelsnämnderna har tecknat nya avtal med entreprenörer och nuvarande modell baseras således på inaktuella avtal.

Den nya fördelningsmodellen bygger i huvudsak på den areal som respektive stadsdelsnämnd ansvarar för inom sitt geografiska ansvarsområde. Till detta fogas variabler som tätbebyggelse, skräp och slitage. Detta bedömer stadsdelsförvaltningen som rimligt eftersom det ger en betydligt mer rättvis bild av stadsnämndernas förutsättningar gällande stadsmiljöverksamheten än vad som gäller i den nuvarande modellen.

Vad gäller den viktning som redovisas mellan de olika verksamhetsgrenarna så föreslås att detta görs utifrån tidigare års kostnader för staden. Stadsdelsförvaltningen instämmer principiellt i detta men vill ändå påtala att detta kräver att stadsnämndernas samtliga kostnader för stadsmiljöverksamheten är korrekt bokförda, d v s att redovisade kostnader speglar verkligheten. Här avses framför allt verksamhetsgrenen "övrig stadsmiljöverksamhet".

I förslaget till ny modell redovisas också ett behov av en övergångslösning. I denna fråga förespråkar stadsledningskontoret ett alternativ som får ett snabbare genomslag än den modell som utrednings- och statistikkontoret föreslår. Stadsdelsförvaltningen föredrar stadsledningskontorets alternativ med tillägget att de stadsdelsnämnder (bl a Älvsjö stadsdelsnämnd) som har entreprenadavtal som upphör under 2005 bör ägnas en särskild tanke i den fortsatta beredningen av förslaget om ny fördelningsmodell. Detta eftersom det föreslås att modellen får full genomslagskraft först fr o m 2006.

Sammanfattningsvis kan konstateras att stadsdelsförvaltningen i allt väsentligt ansluter sig till stadsledningskontorets förslag om ny modell för fördelning av medel för stadsmiljöverksamhet. Stadsdelsförvaltningen föreslår därför att stadsdelsnämnden med de synpunkter som redovisats ovan tillstyrker förslaget.

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade på sammanträde den 27 april 2004 följande.

1. Nämnden godkänner i huvudsak förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och anför i övrigt följande.
2. Förslaget till ny modell för fördelning av medel för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet eller fysiska verksamhet har till skillnad från de flesta övriga fördelningsmodeller inte prövats i verkligheten. Nämnden anser att det finns oklarheter när det gäller relevansen i olika ingående parametrar och att man bör kunna diskutera andra parametrar som inte alls finns med. Exempel på sådana är förekomsten av krogar, inte minst nattöppna sådana, större evenemang

minst nattöppna sådana, större evenemang som t ex utomhuskonserter samt idrottsevenemang på elitnivå. Alla sådana verksamheter för erfarenhetsmässigt med sig stora extra insatser för renhållning mm. Andra exempel är frekvensen av ärenden som gäller markanvändning för mindre anläggningar och yttranden om alkoholservering. Nämnden anser dels att bl a dessa parametrar bör provas att ingå i fördelningsmodellen, dels att ikraftträdandet av denna fördelningsmodell förskjuts ett år så att ytterligare analyser och beräkningar kan göras.

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Reservation anfördes av *Helena Bonnier m fl* (m), *Claes Fleming m fl* (fp) och *Jan Ulander* (kd) till förmån för eget förslag enligt följande.

Att överlämna förvaltningens förslag utan eget ställningstagande samt

Att därutöver anföra följande

Det föreslagna resursfördelningssystemet för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet tar inte tillräcklig hänsyn till stadsdelens komplexa sammansättning av tät bebyggelse, stora naturområden samt ett stort antal evenemangsplatser. Den höga besöksfrekvensen inom området genom bl a många arbetsplatser, många krogar och många turistmål kräver ofta extra insatser avseende renhållning. Det nya fördelningssystemet tar ingen hänsyn till dessa parametrar vilket kan komma att leda till eftersatt skötsel och minskad trivsel."

Särskilt uttalande gjordes av *Helena Bonnier m fl* (m), *Claes Fleming m fl* (fp) och *Jan Ulander* (kd) enligt följande.

Ny resursfördelning får katastrofala följder för Östermalm!

Vänstermajoriteten med socialdemokraterna i spetsen presenterar nu ett nytt förslag till omfördelning av pengar mellan stadsdelarna. För Östermalms del innebär de olika förslagen en katastrof och en ekonomisk kалldusch. I samtliga fall är vi förlorare. Särskilt drabbas våra barn genom kraftiga resursminskningar till barnomsorgen och skolan. Men även äldreomsorgen och vår stadsmiljöverksamhet i Östermalm kommer att försämrats med den nya omfördelningen.

Detta strider med stor sannolikhet mot likställhetsprincipen som stadgas i Kommunallagen. I lagens andra kapitel, andra paragrafen fastställs att "kommuner skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat." Detta är en grundläggande princip som förvägrar kommunen rätten att särskilja mellan stadens invånare oavsett om det gäller en positiv eller en negativ åtgärd. Lika lite som någon har rätt till en bättre behandling, högre bidrag eller lägre skatt, skall vi hägerstensbor inte behöva drabbas av väsentligt sämre service än övriga invånare i

stensbor inte behöva drabbas av väsentligt sämre service än övriga invånare i Stockholms stad.

Vi borgerliga partier protesterar kraftfullt mot dessa försämringar som socialisterna nu driver igenom i Östermalm. Vi förstår inte hur de lokala majoritetsföreträdarna med gott samvete kan fatta beslut om att försämma så drastiskt för våra invånare, främst mot våra barn och äldre.

I stadsdelsnämnden väljer vi dock att lämna remissvaren om den ändrade resursfördelningen utan eget ställningstagande. Vi kommer senare att presentera egna alternativ i kommunstyrelsen när vi får överblick över hur alla dessa omfördelningar slår i staden som helhet. Det hindrar oss dock inte från att vara starkt kritiska till majoritetens fientlighet mot Östermalm.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Utrednings- och statistikkontoret (USK) har på uppdrag av stadsledningskontoret utarbetat ett förslag till hur stadsdelsnämndernas fysiska verksamhet ska fördelas. Den nuvarande fördelningsmodellen bygger på förutsättningar som rådde vid stadsdelsnämndsreformen 1997. Dyra entreprenader vid övertagandet ledde till stor medelstilldelning och tvärtom. Sedan har medel tillförts eller tagits bort allteftersom ansvar tillkommit eller bortfallit. Östermalm var en av de stadsdelsnämnder som hade en dyr utgående entreprenad 1997 och gjorde en fördelaktig ny upphandling 1998. Östermalm har därmed haft en god medelstilldelning och hållit en hög kvalitet på drift och underhåll vilket också fått uppskattning av medborgarna i de brukarundersökningar om stadsdelarnas service som genomförts sedan reformen.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i att USK ger en rättvisare bild av fördelningen av den budgeterade kostnaden på 341,3 mnkr 2004 för stadens fysiska verksamhet och den kan användas till ny och rättvisare utgångspunkt för ny fördelning av budgeterade kostnader.

Stadsdelsförvaltningen kan däremot inte se att modellen håller för fördelning av kostnader på längre sikt. USK använder en total budgetram för stadsdelarna som facit för modellen, det får/ska inte kosta mer. En satsning av kommunfullmäktige på ett särskilt verksamhetsområde i en eller flera stadsdelar i modellen kan inte göras utan att ge utslag även i de andra. Se också exemplet nedan med nyexploatering.

USKs strävan har varit att hålla standard och prioriteringsaspekter på driftkostnader utanför fördelningsmodellen och hitta enkla data som kan hämtas från kommunövergripande databaser, dvs faktorer som i väsentlig grad påverkar verksamhetsvolym och kostnader. De faktorer som används, arealer och befolkning, uppfyller kraven enkel, lättförståelig och rättvisande även om förvaltningen tycker att stora evenemang, samlings- och picnicplatser skulle vara bättre att använda än gymnasieelever som korrelerat vid nedskräpning. Vi ser ingen särskild nedskräpning på Karlavägen vid Östra Real. Evenemang på Stadion och Gärdet kräver däremot ofta

Real. Evenemang på Stadion och Gärdet kräver däremot ofta extra insatser i Humlegården, Stureparken, Valhallavägen och andra angränsande ytor.

Korrelatet för tätbebyggelse saknar, som förslaget också påpekar, tillförlitliga data för fasta hinder på gatumarken, hindrande gatuparkering och träd i gata. Det finns stadsdelar med formklippta träd och med långa trädalléer. Det finns stadsdelar med gatuparkering och de med parkering separerad till kvarteren.

Om modellen inte tar hänsyn till faktorer som kvalitet, prioritering och standard blir en perifer park som ej är särskilt nyttjad lika kostnadskrävande i drift och underhåll som en central hårt utnyttjad park. Det gäller vare sig den ligger i inner- eller ytterstaden.

De senaste åren har stadsdelsförvaltningen och gatu- och fastighetskontoret arbetat med att ta fram program för stadens parker och plan för utveckling av stadsdelens parker. Parkprogrammet är en viljeinriktning för stadens parker. Underhållet av parken ska användas för att göra förändringar i en viss riktning. Den politiska ambitionen som visas i dessa planer och program måste om de ska kunna genomföras även få utslag i fördelningsmodellen genom medelstildelning.

Många modeller har tagits fram för att fördela kostnader till parkers drift och underhåll. Alla har förr eller senare stupat på att det inte gått att få fram rättvisande variabler för en parks utveckling över tiden. Där dessa modeller tagit hänsyn till paradgräsmattor, perenn- och annuellrabatter, lekredskap etc använder sig USK av standardiserade korrektiv. USK:s modell med variabler ger en rättvisande fördelning av en bestämd budgeterad kostnad vid en viss tidpunkt genom att ta hänsyn till variablerna befolkning och bebyggelse.

I remisshandlingen ges ett exempel att om en nyexploatering av ett område medför att skötselmässigt billig naturmark omvandlas till betydligt dyrare gator och parker, så bör denna stadsdels andel av totalen bli relativt sett större, alla andra stadsdelsnämnders andelar relativt sett mindre. Det exemplet blir inte betydelsefullt nu eftersom staden bara ska expandera på redan exploaterad mark och då finns inga medel att omfördela. När Östermalms stadsutvecklingsområde byggs ut finns knappast några avgående ytor. Däremot tillkommer en stor areal tätbebyggelse, 30 000 boende och lika många i dagbefolkning. Det är ett halvt nytt Östermalm och med modellens kostnadsfördelning skulle det innebära ca 15 mnkr i driftkostnader som ska fördelas inom den totala kostnadsramen. Vid nyexploatering ska driftkostnaden beräknas specifikt för området och läggas till den stadsdelsnämndens kostnadsbudget.

I förslaget till ny fördelningsmodell föreslås övrig stadsmiljöverksamhet, som Agenda 21, stadsplanering, remissbehandling, bygglov, markupplåtelser och näringslivsfrågor, hanteras i klump. De föreslås representeras av medelvärdet av de relativa andelarna av under senaste femårsperiod genomsnittligt antal fastställda detaljplaner och den relativa befolkningskoncentrationen. För Östermalm beräknas det medelvärdet till fem detaljplaner.

Stadsdelsförvaltningen anser inte antalet fastställda detaljplaner kan vara ett mått för denna verksamhet. Detaljplaner som stadsdelsnämnden godkänner för sin del kan ta årtal att fastställa med överklaganden och merarbete för förvaltningen. År 2002

handlade förvaltningen 32 remisser från stadsbyggnadskontoret. För stadsutvecklingsområdet Hjorthagen-Värtan-Frihamnen-Loudden har förvaltningen arbetat de senaste tre åren utan att detaljplanearbetet påbörjats

Den nya fördelningsmodellen innebär att Östermalms stadsdelsförvaltning tilldelas 30,7 mnkr för fysisk verksamhet, en förändring på -5,9 mnkr från och med 2006. År 2005 blir enligt förslaget till övergångslösning minskningen 2,9 mnkr. Stadsdelsnämnden slöt ett treårigt nytt entreprenadkontrakt hösten 2003. Ny entreprenad för plaskdammar och fontäner träder ikraft våren 2004. För 2005 ska nya entreprenader slutas för blomsterprogram och julgranar. Gata/park är budgeterad till 30 mnkr 2004. Miljö och stadsplanering till 4,8 mnkr. Största delen av kostaden är bunden i löpande entreprenader.